Ազգ

Azg armenian daily

23 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1994 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ № 33 (536)

Թուրքիայի հարավ-արեւելքում արտակարգ դրությունը երկարաձգվում է

ԱՆԿԱՐԱ, 22 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Թուրքիայի ազգային անվտանգության խորհուրդը, որը նիստ էր անում նախագահ Սուլեյման Դեմիրելի նախագահությամբ, որոշում ընդունեց եւս չորս ամսով երկարաձգել արտակարգ դրությունը երկրի տասը հարավարեւելյան նահանգներում: Ազգային անվտանգության խորհրդի հայտարարության մեջ նշվում է, որ Բաթմանի, Բինգյոլի, Բիթլիսի, Դիարբեքիրի, Հաքյարիի, Մարդինի, Սղերդի, Շիռնակի, Թունջելիի եւ Վանի նահանգներում, որտեղ անջատողական Քրդական բանվորական կուսակցության մարտական ջոկատներն են գործում, իրադրությունը մնում է բարդ: Խորհուրդն անհրաժեշտ համարեց կառավարությանն առաջարկել այս տարվա մարտի 19-ից եւս չորս ամսով երկարաձգել հատուկ ռեժիմը երկրի հարավ-արեւելքում: Անկարան Քրդական բանվորական կուսակցությանը համարում է ահաբեկչական կազմակերպություն եւ մտադիր է «քրդական» խնդիրը լուծել զենքի միջոցով:

Յան Էլիասոնը Բաքու կժամանի փետրվարի 27-ին

ԲԱՔՈՒ, 22 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Յան Էլիասոնը մտադիր է հակամարտության գոտու կացությանը ծանոթանալ անմիջականորեն մարտական գործողությունների վայրերում: Բաքվից հետո նա կմեկնի Երեւան:

ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՐՑ

Ալիեւը մերժեց այս ծրագիրը եւս

ԱՐՄԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

«Մոսկվայում կայացած Հայաստանի, Ադրբեջանի եւ Ռուսաստանի պաշտպանության նախարարների հանդիպումը, որին մասնակցել է նաեւ Լեռնային Ղարաբաղի ռազմական կազմավորումների լիազոր ներկայացուցիչը, պետք է դիտել Ռուսաստանի հայտնի նախաձեռնության շրջանակներում», երեկ հայտարարեց Հայաստանի ԱԳՆ խոսնակ Արամ Սաֆարյանը՝ միաժամանակ նշելով, թե միջնորդությունը ենթադրում է խաղաղարար ուժեր տեղաբաշխել ռազմաճակատի գծի ողջ երկայնքով: Իսկ դա նշանակում է, որ վճռական նշանակություն ունի Ադրբեջանի եւ Լ. Ղարաբաղի իշխանությունների դիրքորոշումը: Նա այն կարծիքը հայտնեց, թե պետք է սպասել Ղարաբաղի եւ Ադրբեջանի արձագանքներին: Ի դեպ, խոսելով համաձայնագրի մասին, պրն. Սաֆարյանը նշեց, որ դրա տեքստը հրապարակման ենթակա չէ, թեեւ արտգործնախարար Վահան Փափազյանը մի փոքր բարձրացրեց վարագույրի ծայրը՝ տեղեկացնելով, թե համաձայնագրով նախատեսվում է երկու կողմից զորքերը հետ քաշել 20-30 կմ:

Ի դեպ, հետաքրքիր է, որ Հայաստանում ԼՂՀ ներկայացուցիչ Մանվել Սարգսյանը հայտարարել էր, թե Բակո Սահակյանը ԼՂՀ իշխանությունների կողմից լիազորված չէր եւ գտնվում էր Մոսկվայում բուժման նպատակով: Իսկ խաղաղական դիտորդներն այն կարծիքին են, որ ստորագրված փաստաթուղթը ի սկզբանե դատապարտված է ձախողման, քանի որ այնտեղ բացակայում են ինչպես հրադադարի երաշխիքները, այնպես էլ վարձկանների հետ ուղարկման մեխանիզմները ու դրա վերահսկման ուղիները: Իսկ այն հարցին, թե արդյոք հայկական ուժերը պե՞տք է տասնօրյա ժամկետում դուրս գան Ադրբեջանի բոլոր գրավյալ տարածքներից (ինչպես հաղորդել էր թուրքական հեռուստատեսությունը), արտգործնախարարը պատասխանեց, թե համաձայնագրում այդպիսի կետ չկա:

Մի խոսքով, եթե նույնիսկ Ադրբեջանն ու Լեռնային Ղարաբաղն ընդունեն այս նախաձեռնությունը, ամենայն հավանականությամբ այն կարժանանա նախորդների բախտին, քանի որ ամեն ինչ կախված է նրանից, թե արդյոք ռուսական խաղաղարար ուժերը կստանան ԵԱՀԽ-ի մանդատը: Ադրբեջանը բազմիցս հայտարարել է, թե միայն այդ դեպքում կընդունի ռուսական միջնորդությունը: Իսկ այդ հարցը քննարկելու է ԵԱՀԽ առաջին հանդիպումների ընթացքում: Մյուս կողմից, թուրքական հեռուստատեսությունը երեկ հաղորդել է, թե Ալիեւը մերժել է ռուսական այս նախաձեռնությունը եւս, չհամաձայնելով նույնիսկ Լ. Ղարաբաղի ողջ սահմանով ռուսական զորքեր տեղակայելուն եւ պնդելով, որ դրանք կարող են տեղակայվել միայն Հայաստանի եւ Ադրբեջանի սահմաններում: ■

Մոսկվայում սպասվում է հոգեւոր առաջնորդների հանդիպում: Մոսկվայում սպասվում է [illegible] խորհրդարանի, եկեղեցիների խորհրդի ղեկավարների, Ադրբեջանի եւ Հայաստանի հոգեւոր առաջնորդների հանդիպում: Այդ մասին հայտնելով, [illegible] մահմեդականների հոգեւոր վարչության ղեկավար Շեյխ ուլ Իսլամ Հաջի Ալլահ Շուքյուր Փաշազադեն նշել է, որ հանդիպման նպատակը հայ-ադրբեջանական հակամարտության [illegible] է: Ներկայումս Վատիկանի հետ բանակցություններ են [illegible] հանդիպմանը Հռոմի պապի ներկայացուցչի մասնակցության շուրջը: Փաշազադեի խոսքերով, մարտի սկզբներին Բաքվում պետք է կայանան հոգեւոր առաջնորդների նախնական խորհրդակցություններ, որտեղ կպարզաբանվեն հարցեր հանդիպման մանրամասների: [illegible]

ԳԱԶ-ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Բացի Վրաստանից, պետք է համոզել նաեւ Աբխազիային

Վահան Փափազյանը մանրամասներ է հաղորդում

ԶԱՐՈՒՀԻ ՄԱՍՐԵՅԱՆ

Երեկ Հայաստանի արտգործնախարար Վահան Փափազյանը, անակնկալի բերելով ԱԳՆ մամուլի քարտուղար Արամ Սաֆարյանի բրիֆինգին ներկա լրագրողներին, հանկարծակի մտավ սենյակ եւ սկսեց պատասխանել հարցերին:

Երեկվա մեր համարում արդեն անդրադարձել էինք Վրաստանի վարչապետ Օթար Պացացիայի այցին, նշելով նաեւ Հայաստանի կոստւած առաջարկների մասին: Կրկին դառնալով այդ խնդրին, Վահան Փափազյանը հայտարարեց, թե Վրաստանը օգտվում է իր բարենպաստ աշխարհագրական դիրքից: «Վրաստանի այդ դիրքը օգտագործվում է նաեւ մեր այն հարեւանների կողմից, ճնշելու վերջինիս, [illegible] վրացիներն էլ իրենց հերթին ճնշում են մեզ», ասաց նա:

Նախարարի ասելով, ստացվել է այնպես, որ այժմ բացի Հայաստանից, ոչ մի հանրապետություն Թուրքմենստանից գազ չի ստանում: Հայաստանն էլ ստանալիք 12 մլն խմ գազի կեսը պատրաստ է տալ Վրաստանին, փոխարենը պետք է ստանալ մեր ապրանքների տեղափոխումը Բաթումից եւ Փոթիից:

«Վրացիները պատրաստ չեն, սակայն, որ իրենց տանը գազ չլինի: Կստանան, ոչինչ», հայտարարեց նախարարը:

Ըստ էության, վրացական կողմը դեռ կքննարկի Հայաստանի առաջարկները եւ գուցե ոչ ամբողջությամբ, բայց ինչ-որ կերպ կընդունի: Պատասխանելով մեր այն հարցին, թե ինչպիսի կտրվածքով են շոշափվել Վրաստանի հետ կապված հարցերը ՀՀ նախագահի եւ օտարերկրյա դիվանագետների հետ հանդիպումներում, նախարարը նշեց, որ ընդգծվել է նաեւ Հայաստանում [illegible] հարցը, արտգործնախարարն ասաց, թե նախագահը տեղեկացրել է համապատասխան [illegible] ստեղծված վիճակի մասին:

Փափազյանը նշեց, որ թեեւ ստույգ չի կարող ասել, թե քանի օրվա հաց է մնացել, բայց այն ամենայն հավանականությամբ շատ քիչ է: Նրա ասելով, Բաթումում եւ Փոթիում ունենք մեծ քանակությամբ հացահատիկ, եւ միայն Վրաստանի [illegible]

«Հարցը ոչ այնքան Վրաստանին ճնշելն, որքան Աբխազիային ազդելն է», ասաց նա: Պրն. Փափազյանը նշեց, թե Վրաստանը չի կարողանում իր պարտավորությունները կատարել, որովհետեւ [illegible] ունի, եւ ինքնուրույն չի աշխատում այդ պատճառով: Իսկ դա էլ իր հերթին կապված է աբխազների հետ, որոնք չեն ուզում աշխատեցնել [illegible]: Մի խոսքով, նախարարը թեեւ մեծ հույսեր չկապեց այդ ուղղությամբ օտարերկյա դիվանագետների կողմից կատարվելիք աշխատանքի հետ, բայց նաեւ նշեց, թե ոչ մեկին ձեռնտու չի լինի, որ տարածաշրջանում անկայուն իրավիճակ ստեղծվի:

Իսկ Հայաստանի համար այսօր օրակարգի հարց է մնում հացամատակարարման եւ վառելիքով բավարարման խնդիրները:

ՏԱՐԱԾՔ

Ահաբեկչություն Պակիստանի մայրաքաղաքում

ԻՍԼԱՄԱԲԱԴ, 21 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՌՈՅԹԵՐ: Երեք աֆղան ահաբեկիչներ բռնագրավել են Պակիստանի մայրաքաղաքում Աֆղանստանի դեսպանատան շենքում պահել 12 դպրոցական երեխայի եւ մեկ ուսուցչի: Ահաբեկիչները երեխաներ փոխադրող ավտոբուսը գրավել էին փետրվարի 20-ի առավոտյան Փեշավարում եւ վարորդին ստիպել էին մեկնել Իսլամաբադ: Մոտենալով կառավարական շենքերի համալիրին, նրանք պահանջներից պահանջել էին իրենց համար հանդիպում կազմակերպել Պակիստանի վարչապետի եւ նախագահի հետ: Հանդիպումներին սպասելով, նրանք մտել էին Աֆղանստանի դեսպանատան շենք եւ անձնակազմից պահանջել իրենց ներս թողնել պատանդների հետ: Սկզբում պատանդների ազատման պայմանները էին Քաբուլի անհապաղ պարենավորումը, ինչպես նաեւ աֆղան գաղթականների առջեւ Պակիստանի սահմանի բացման պահանջները: Այժմ ահաբեկիչները պահանջում են 5 միլիոն դոլլար եւ ուղղաթիռ, որն իրենց կհասցնի Աֆղանստան:

Միջազգային տիեզերակայանը 2002 թ.

ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ, 19 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ: Միջազգային տիեզերակայանի կառուցումը Ռուսաստանի մասնակցությամբ պետք է ավարտվի մինչեւ 2002 թ., հայտարարեց այդ աննախադեպ նախագծի ղեկավար Ռիչըրդ Տրաֆետոնը: Նա հայտնեց, որ կայանի շինարարության մասնակից բոլոր երկրները՝ ԱՄՆ-ը, Կանադան, Ռուսաստանը, Ճապոնիան եւ մի շարք եվրոպական պետություններ, չեն ձգձգի աշխատանքների ֆինանսավորումը: NASA-ի ներկայացուցիչը նաեւ ասաց, որ ամերիկյան տիեզերանավերը կկատարեն 21 «բեռնատար ուղերթ», տիեզերք հասցնելով տարբեր բաղադրիչներ: Իսկ ռուսական տիեզերանավերը կկատարեն 11 ուղերթ:

ԱՇԽԱՐՀ

Ջրի պակասը նոր սպառնալիք

ՄԱԿ, 22 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Մարդկության առջեւ ծառացել է նոր սպառնալիք՝ ջրի պակասը, որը համեմատվում է «պարենի արտադրության հետ կապված դժվարությունների խորացմանը»: Այս եզրակացությունն է արվում ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղար Բուտրոս Ղալիի զեկուցագրում, որը տարածվել է ազգերի ընկերակցության կենտրոնակայանում: «Ջրի պակասը սպառնալից է դառնում ինչպես արդյունաբերապես զարգացած, այնպես էլ զարգացող երկրներում, եւ աշխարհն սկսում է բախվել նոր ճգնաժամային իրավիճակի, որը պայմանավորված է ջրամատակարարների [illegible]», ընդգծված է [illegible]:

[illegible] «Աշխարհում ջրի սպառումը 1940-80 թթ. ընկած ժամանակահատվածում կրկնապատկվել է: Մինչեւ 2000 թ. այն դարձյալ կրկնակի կաճի, եւ մոտավորապես 80 երկրներ, որոնցում ապրում է մոլորակի բնակչության 40 տոկոսը, արդեն տառապում են ջրի լուրջ պակասից»: Նշվում է, որ ջրի պակասի պատճառով էապես կարող են նվազել ոռոգելի վարացանքը եւ որակը, դրա հետեւանքով «կխորանան պարենի արտադրության հետ կապված խնդիրները»: «Մոլորակի բնակչության պարենի պահանջմունքների բավարարման համար, որի ընդհանուրը 2000 թ. կարող է հասնել 6 մլրդ-ի, իսկ 2025 թ. 8 մլրդ-ի, հարկ կլինի գյուղատնտեսական արտադրության աճի միջին տարեկան տեմպերը հասցնել 2 տոկոսի, իսկ ոռոգելի հողագործության տեմպերը պետք է կազմեն տարեկան 3 տոկոս», նշվում է զեկուցագրում: ■

ՂԱՐԱԲԱՂ

Քելբաջարի ջախջախիչ պարտությունը գուցե սառեցնի Բաքվի մոլուցքը

ՎԱՀՐԱՄ ԱՂԱՋԱՆՅԱՆ

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ, 22 ՓԵՏՐՎԱՐ: Այսօր վաղ առավոտյան ադրբեջանական բանակի ստորաբաժանումները մեծածավալ հրետանային նախապատրաստությունից հետո անցել են հարձակման ռազմաճակատի արեւելյան եւ հարավարեւելյան հատվածներում: Արյունահեղ մարտեր են ծավալվել Աղդամի շրջանի Մարգուշեւան գյուղի մերձակայքում եւ Մարտունու շրջանի Կարմրաշենի տեղամասում: Մարտերի ընթացքում ղարաբաղյան ուժերին հաջողվել է [illegible] հակառակորդի առաջխաղացումը եւ հետ շպրտել [illegible] իրենց նախկին դիրքերը: Ոչնչացվել է մոտ 40 ադրբեջանցի զինվոր: Ղարաբաղյան կողմից զոհեր չկան, կան վիրավորներ: Ժամը 18-ի դրությամբ ռազմաճակատի այս հատվածում հաստատվել է հարաբերական անդորր:

Այսօր օրվա երկրորդ կեսին հրթիռահրետանակոծվել են նաեւ Մարտակերտի շրջանի հայկական պաշտպանական դիրքերը, մասնավորապես Մարտակերտ շրջկենտրոնի դիրքերը: Հայկական հրետանին գնդակոծել է պատասխան գործողությունների: Ճակատի մյուս հատվածներում փետրվարի 22-ին էական փոփոխություններ տեղի չեն ունեցել: Ինչպես տեղեկացրեց ԼՂՀ պաշտպանության բանակի գլխավոր հրամանատարի տեղակալ, գեներալ Խրիստափոր Իվանյանը, Քելբաջարի շրջանում ադրբեջանական բանակը կորցրել է 500 զինվոր եւ սպա: Հակառակորդից առգրավվել է 12 միավոր ծանր զրահատեխնիկա, այդ թվում T-72 տիպի 5 տանկ, մեկ «Գրադ» կայանք, 252 մմ տրամաչափի 2 [illegible] հրանոթներ ու մեծ քանակությամբ զինամթերք: Հայկական կողմից զոհերի տվյալները ճշտվում են:

Գեներալ Իվանյանն այն կարծիքը հայտնեց, թե ադրբեջանական բանակի հրամանատարությունը կոպիտ սխալներ է թույլ տվել, փորձելով մեծ ուժերով բախվել Քելբաջարի շրջան: Ղարաբաղյան ստորաբաժանումների [illegible] հետեւանքով հաջողվել է Օմարի լեռնանցքում շրջապատել իրենց գերազանցող ադրբեջանական կազմավորումներին ու ոչնչացնել նրանց: «Իմ կարծիքով, նշեց Իվանյանը, Քելբաջարյան արկածախնդրությունը հետապնդում է զուտ քաղաքական նպատակներ: Համոզված եմ, որ ջախջախիչ պարտությունը, որը կրեց ադրբեջանական բանակը Քելբաջարում, կստիպի հարեւան հանրապետության ղեկավարությանը մեկ անգամ եւս գիտակցել, որ Ղարաբաղի հետ ուժի [illegible] խոսելն անիմաստ է»:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ **տեղական**

ԷԿՈԼՈԳԻԱ

Մեր ատոմակայանը ձեր ատոմակայանից լավն է

Կարին Չրրյանի (Շվեյցարիա, «Ուղիղ օգնություն Հայաստանին՝ VAD» ընկերություն) «Առօգաս» երիտասարդական կիրակնօրյա ակումբի հյուրերն այս կիրակի քննարկեցին Հայաստանի ԱԷԿ-ի վերաբացման խնդիրը: Քննարկման էին հրավիրվել Մարտին Գեւորգյանը (ատոմային էներգետիկայի մասնագետ), Հակոբ Սանասարյանը (քիմիկոս, Գ/ս պաշտոնավոր, Հայաստանի «Կանաչների միության» նախագահ) եւ Արտակ Ղամբարյանը (Հայաստանի ամերիկյան համալսարան, այլընտրական էներգիայի մասնագետ):

Իհարկե, ակումբի 18-30 տարե- ճերգետիկ համակարգի ընդամենը 4 տոկոսը: Այսինքն, բաց կողիս հաշվարկների, երբ տնտեսության անհրաժեշտ ճյուղերը կարող են աշխատեցվել, ապա բնակարանների էներգամատակարարման ռեժիմը կարող է ավելանալ ընդամենը մեկ ժամով:

Ակումբայինների տրամադրությունից կարելի էր զուշակել, որ երիտասարդներին ամենից շատ հուզում է էլեկտրական լուսանք ունենալու հնարավորը՝ թեկուզ մեկ ժամ եւ թեկուզ այն ամենի գնով, ինչը ներկայացրեց հանրահայտ էկոլոգը եւ ինչի մասին պատմեց Կարին Չրրյանի ներկայացրած անգլիական ֆիլմերի «բաղումը»: Իսկ երբ ԱԷԿ-ի գործունեության պատճառած որեւէ վնաս առյացուցիլի հարեւան երկրներում, դրա դիմաց վճարվող ամենափոքր տուգանքը 1 մլն. ամերիկյան դոլար է:

Արտակ Ղամբարյանը նշելով, որ արեւից էլեկտրաէներգիա ստանալու միջոցների կիրառումն առավել հսկայական ծախսերի հետ է կապված, հայտնեց, որ այլ ճանապարհ չկա, բացի ԱԷԿ-ի գործարկումից: «Կիպրոսում եւ Իսրայելում էներգիայի 10 տոկոսն ստացվում է այլընտրական էներգիայի աղբյուրներից, որը հավասար է մեր ԱԷԿ-ի 1 բլոկի հզորությանը: Բայց այս երկրներում տասնյակ

կան անդամների ու մասնագետների եզրահանգումները հազիվ թե որեւէ բան կարողանան փոխել հայկական ԱԷԿ-ի ճակատագրում, մանավանդ որ Հակոբ Սանասարյանն ինքն էլ հաստատեց հարցի քաղաքական լրջությունը:

Ըստ պրն. Գեւորգյանի ներկայացրած տվյալների, կարելի է եզրակացնել, որ մեր ատոմակայանը Չեռնոբիլի ատոմակայանից «հազար անգամ լավն է», մեր ռեակտորներն սկզբունքորեն տարբերվում են նրա ռեակտորներից. «ուսումնասիրել եւ գտել ենք այնտեղ եղած անթույլատրելի սխալ, - Մ. Գ., - իսկ մերը, սասանի ականջը խուլ...: Յուրաքանչյուր ԱԷԿ-ի շահագործման առաջին իսկ օրվանից հաշվի է բացվում նրա փակման աշխատանքները կազմակերպելու համար: Բացի այդ պահեստի գումարներից, որ մենք չունենք, հարկավոր են նաեւ տասնյակ տարիներ ԱԷԿ-ի տարածքում «կանաչ դաշտ» ստանալու համար»: Այնուհետեւ պրն. Գեւորգյանը հաղորդեց, որ ՋԷԿ-երի հետ համեմատած, ատոմակայանները էկոլոգիապես ամենամաքուր կայաններն են, ինչը տարակուսանքի ժպիտ հարուցեց միայն Հակոբ Սանասարյանի դեմքին:

Ի դեպ, գործարկման հարցը վերաբերում է հայկական ԱԷԿ-ի միայն մեկ բլոկին, որն ունակ է տալու հանրապետության վառելիքաէ- մը չեռնոբիլյան աղետի մասին:

Հակոբ Սանասարյանի «հակաատոմակայանային փաստարկներն են. ԱԷԿ-ը պետք է կառուցված լինի սեյսմիկ գոտիներից, հրաբխային խառնարաններից, ջրային ավազաններից, գյուղական համայնքներից, խոշոր արդյունաբերական համալիրներից հեռու: Հավանական վթարի համար պետք է ապահովված լինել հերմետիկորեն փակ փոխադրամիջոցներով, որոնցում կուտակված է խմելու ջուր, ուտելիք, վառելիք եւ այլն... Վթարի դեպքում բնակչությունը պետք է տեղափոխվի ոչ թե երկրի մի տարածքից մյուսը, այլ մի այլ երկիր, որովհետեւ Արարատյան դաշտավայր +50 կմ տրամագիծն արդեն զբաղեցնում է Հայաստանի աշխարհագրական տարածքը: («Իսկ ո՞րն է այն բարյացակամ երկիրը, որ կընդունի աղետյալներին: Բացի այդ, Սեւանի ջրից զատ, վտանգվում է հզոր արտեզյան ջրամբարը: Ի վերջո, Հայաստանի ԱԷԿ-ի վթարը պարզապես նշանակում է հայ ժողովրդի չլինելություն»- Հ. Ս.):

Ի դեպ, Հակոբ Սանասարյանը վկայակոչեց նաեւ շրջափակումը, որը խոչընդոտ է ոչ միայն ՋԷԿ-երն աշխատեցնելու համար վառելիքային հումքի, այլեւ հենց ԱԷԿ-ի հումքի ներկրմանը, որը եւս դրսից է բերվում: Հայաստանը երկրաբանորեն բացառում է նաեւ ռադիոակտիվ թափոնների «թաղումը»: Իսկ երբ տարիներ պահանջվեցին նման արդյունքների հասնելու համար»:

Չեռնոբիլյան աղետի սահմոկեցուցիչ ավերածությունների ու մարդկային ողբերգական ճակատագրերի (առանձնապես զանգվածային մանկական անբուժելի հիվանդությունների) մասին պատմող ֆիլմը, թերեւս, մի փոքր փոխեց ներկաների տրամադրվածությունը, որովհետեւ ֆիլմ անց անցկացված «փոքրիկ հանրաքվեն» տվեց հայկական ԱԷԿ-ը գործարկելու համար 12 կողմ, 10 դեմ, 6 ձեռնպահ ձայն (ակումբի մնացած անդամներին հարցը չէր հուզում): Ասել է, թե ներկայիս երիտասարդներն էապես տարբերվում են իրենց նախորդ սերնդից, որն ամենաեռանդուն կերպով աջակցեց Հայաստանի ԱԷԿ-ի փակմանը:

ՀՀ վարչապետը մի քանի օր առաջ մամուլի ասուլիսում հայտնել էր, որ ատոմակայանը կբացվի, որովհետեւ դա մեր «ներքին գործն» է:

Երանի այն կառավարությանը, որն իրավասու եւ ունակ է ինքնուրույն գլուխ բերելու իր «ներքին գործերը» եւ կամ ինքնուրույն խոստովանելու, որ Հայաստանի ԱԷԿ-ի ամեն մի կվտ/ժամը մահվան մի փորձություն է աշխարհի 29 կմ-ոց մի տարածքում մի քանի միլիոն մարդկանց, կամ ասենք, մի ամբողջ ժողովրդի համար:

ՌՈՒԶԱՆ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

ՏԱՐԲԵՐ

Առկա են մարդասիրական օգնության առաքման դժվարություններ

ԵՐԵՎԱՆ, 21 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՄՆԱՐՔ: Այս տարի Հայաստանը մարդասիրական պարենային օգնության շրջանակներում կստանա 17 հազար տոննա բեռներ: Այդ մասին հաղորդվեց այսօր Երեւանում միջազգային այն կազմակերպության ներկայացուցչությունում, որը պարենային ծրագիր է իրականացնում ՄԱԿ-ի շրջանակներում: Արդեն Հայաստան է բերվել 700 տոննա ալյուր, որը բաշխվել է Երեւանում եւ Գյումրիում: Ընդամենը օգնություն կտրվի 350 հազար մարդու, որոնցից 120 հազարը գաղթականներ են, իսկ 230 հազարը՝ բնակչության առավել ծանր պաշտպանված խավեր: Ներկայացուցչությունում նշվեց, որ եւս 8200 տոննա պարեն պատրաստ է Հայաստան առաքվելու, բայց այդ գործողությունը ձգձգվում է հայ-իրանական սահմանով բեռների առաքման տեխնիկական դժվարությունների պատճառով: Ճիշտ է, կան Բաքում նավահանգստով բեռների մատակարարման հեռանկարներ: Բայց այստեղ եւս կարող են բարդություններ ծագել, քանի որ վրացական կողմը մտադիր է եռակի բարձրացնել տարանցման վճարը, նշեց միջազգային կազմակերպության ներկայացուցիչը:

ԱՊՀ երկրների հետ Ռուսաստանի առեւտրի ծավալը կկրճատվի

ՄՈՍԿՎԱ, 21 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՌԻԱ ՄՆԱՐՔ: 1994 թ. ԱՊՀ մյուս պետությունների հետ Ռուսաստանի առեւտրի ծավալը կարող է կրճատվել 30-40 տոկոսով: Ռուսաստանի էկոնոմիկայի նախարարության փորձագետների կարծիքով, դա կապված կլինի ԱՊՀ բոլոր երկրներում արտադրության շարունակվող անկման եւ վճարահաշվարկային հարաբերությունների համակարգի անբավարար գործողության հետ: Նախարարությունը նախատեսում է Ռուսաստանից էներգակիրների, քիմիական եւ նավթաքիմիական արդյունաբերության արտադրանքի դուրսբերման էական կրճատում: Նաեւ սպասվում է Ռուսաստանին սեւ մետաղների գլանվածքի, պողպատե խողովակների, մեքենաշինական առանձին արտադրատեսակների եւ գունավոր մետաղների մատակարարումների նվազում: Մերձավոր արտասահմանից Ռուսաստանին պարենամթերքի, բամբակի, սինթետիկ գործվածքի եւ թեթեւ արդյունաբերության այն հումքատեսակների առաքումները կկրճատվեն 10-15 տոկոսով: ■

ՆԵՐՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Հնչակները դեմ են ազգային համաձայնության կառավարությանը

ԵՐԵՎԱՆ, 21 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Փետրվարի 8-ին եւ 15-ին տեղի են ունեցել Սոցիալ-դեմոկրատ Հնչակյան կուսակցության Հայաստանի եւ ներքին սփյուռքի կազմակերպության կենտրոնական վարչության քաղաքական դիվանի նիստեր: Օրակարգում դրվել են ապատեսականացման եւ սեփականաշնորհման գործընթացի վերաբերյալ կուսակցության դիրքորոշումներն ու անելիքների հետ կապված հարցեր: Քաղաքական դիվանի վերջին նիստում կարեւորվեց ազգային համաձայնության կառավարություն կազմելու վերաբերյալ կուսակցություններին ուղղված կոչը: Հնչակյան կուսակցության ղեկավարները ոգեղեցին հանրապետության նախագահին իրենց զորակցության դիրքերում մնալը եւ հայտարարեցին ընդդիմության ձեռնարկումների անպատեհության մասին:

«Արտաքին եւ ներքին քաղաքականության մեջ սուբյեկտիվ գործոնների ազդեցությունից ապահովագրված չէ ոչ ոք, այդ թվում եւ ՀՀ նախագահը, որը լինելով աշխարհաքաղաքական բարդագույն խնդիրների խաչմերուկում գտնվող երկրի ղեկավար, երբեմն կարող է եւ չհասցնել լուծել ներքին սոցիալ-տնտեսական խնդիրներ», հայտարարեց Հնչակյան կուսակցության Հայաստանի եւ ներքին սփյուռքի կազմակերպության նախագահ Եղիա Նաճարյանը, սակայն մենք բնավ համամիտ չենք ընդդիմության հետ, որի կարծիքով Հայաստանի իշխանությունները վարում են ապազգային կամ կործանարար քաղաքականություն»: Ինչ վերաբերում է ազգային համաձայնության կառավարության կազմելուն, ապա ըստ Եղիա Նաճարյանի, ընդդիմությունը դրանով «կոտրակում է ժողովրդին եւ ստեղծում քաղաքացիական հակամարտությունների լուրջ վտանգ»: ■

ԻՐԱՎԱԿԱՆ

Դատախազությունը հավաստիացնում է, թե անկողմնակալ է

ԵՐԵՎԱՆ, 22 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՄՆԱՐՔ: Հայաստանի դատախազությունը հատուկ հանձնախումբ է ստեղծել փետրվարի սկզբներին ներքգործնախարար Վանո Սիրադեղյանի մամլո ասուլիսում հրապարակված իրավախախտումների փաստերի հետաքննության համար: Այդ մասին այսօր հայտնեց Հայաստանի գլխավոր դատախազի տեղակալ Վլադիմիր Հովհաննիսյանը, որը համակարգում է տվյալ հանձնախմբի աշխատանքը: Նա հայտարարեց, որ դատախազությունը ՆԳՆ ղեկավարից արդեն պահանջել է ներկայացնել հրապարակված փաստերին առնչվող բոլոր նյութերն ու փաստաթղթերը:

Դատախազի տեղակալը տարակուսանք հայտնեց Երեւանի նախկին քաղաքապետ Համբարձում Գալստյանի այն խոսքերի առթիվ, թե հանրապետության դատախազությունը խաղալիք է դարձել առանձին բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց ձեռքին: «Դատախազությունն ունի միայն մեկ նպատակ՝ ուսումնասիրել եւ ստուգել նախարարի բերած փաստերը, ինչպես նաեւ առանձին քաղաքացիների եւ պաշտոնատար անձանց դիմումների ու [illegible]այտարարությունների [illegible]փաստերը, լուծել մեղավորներին պատասխանատվության կանչելու հարցը եւ պատժել անհիմն մեղադրվող մարդկանց շահերն ու բարի անունը», ասաց Հովհաննիսյանը: Նա նաեւ ընդգծեց, որ նախքան փաստերի ստուգման ավարտը, դատախազությունը մտադիր չէ հրապարակել որեւէ հաղորդում եւ «սենսացիոն» հետեւություն:

Այլ աղբյուրներից հայտնի դարձավ, որ Երեւանի նախկին քաղաքապետ Համբարձում Գալստյանը մի քանի օր առաջ մեկնել է Մոսկվա: Ինչպես երեկ հայտնել էինք, Մոսկվայից կիրակի օրը վերադարձել էին ՀՀ նախագահի նախկին խորհրդականներ Աշոտ Մանուչարյանն ու Վահան Շիրխանյանը, որոնք նախկին քաղաքապետի հետ այժմ համարվում են ներկա իշխանությունների թունդ հակառակորդները:

Ծանուցում

ՀՀ կենտրոնական բանկը ս/թ փետրվարի 25-ին Երեւանի ֆոնդային բորսայում կազմակերպում է միջբանկային տարադրամային սակարկություն:

Հանրապետության տնտեսավարող սուբյեկտները սակարկությանը կարող են մասնակցել միայն ՀՀ լիազորված բանկերի միջոցով:

Տարադրամի համապատասխան հայտերն անհրաժեշտ է լիազորված բանկերին ներկայացնել մինչեւ ս/թ փետրվարի 24-ին ժամը 12-ը:

ՀՀ կենտրոնական բանկ

ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ

«Նաիրիի» պայքարը շարունակվում է

ԱՐՄԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

Մեր թերթի նախորդ համարներից մեկում արդեն տեղեկացրել էինք, որ «Նաիրի» կարի արտադրական միավորման կոլեկտիվում բողոքի ալիք էր բարձրացել կապված թեթեւ արդյունաբերության նախարարի՝ արտադրական միավորման տնօրենին աշխատանքից ազատելու պահանջի հետ: Կոլեկտիվը միահամուռ կերպով պաշտպանում էր իր տնօրենին եւ պատրաստակամություն էր հայտնել պայքարել մինչեւ վերջ: Եւ ահա Գերագույն խորհրդի տնտեսական ինքնուրույնության եւ տնտեսության զարգացման հանձնաժողովն այդ առթիվ մի նամակ էր ստացել կոլեկտիվի մոտ 350 անդամների ստորագրությամբ: Երեկ հանձնաժողովի նախագահ Ռուբեն Թորոսյանն ու պատգամավոր Արսեն Դավթյանն [illegible] «Նաիրիի» մի քանի աշխատողների՝ լսելու նրանց բողոքը:

Անկախ նրանից, արդարացի է կոլեկտիվի [illegible] թե ոչ, այնուամենայնիվ Գերագույն խորհրդի հանձնաժողովը կարող է միայն առաջարկել թեթեւ արդյունաբերության նախարարին [illegible] հայտնել [illegible] հարցը, եւ միայն այդքանը: Իսկ թե որքան դժվար է խորհրդարանում 124 ձայն հավաքելը հայտնի է բոլորին, մանավանդ որ, նախագահի ղեկավարումից հետո անհրաժեշտ կլինի հավաքել արդեն ոչ թե 124, այլ 175 ձայն, մի բան, որը գործնականում անհնար է: Ուստի հանձնաժողովի անդամն առաջարկեց կազմակերպել կոլեկտիվի ընդհանուր ժողով եւ հրավիրել ինչպես իրենց, այնպես էլ նախարարին եւ զանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցիչներին: Տեղեկացրենք, որ կոլեկտիվն արդեն մեկ անգամ հրավիրել է նախարարին, սակայն վերջինս չի եկել միավորում: Ինչու:

Հ. Գ. Ի դեպ, մեր նախորդ հրապարակումից հետո խմբագրություն եկավ «Նաիրի» արտադրական միավորման նախկին տնօրեն Լեւոն Հայրապետյանը եւ հայտարարեց, թե ինքը բացարձակապես որեւէ տեղեկություն չունի տնօրենին աշխատանքից ազատելու պահանջի, իր հնարավոր թեկնածության [illegible] սեփականաշնորհման եւ այդ ընթացքում ինչ-որ մութ գործարքների վերաբերյալ [illegible]ների մասին: Մեր նյութում տեղ գտած այդ միտքը հիմնված էր բացառապես կոլեկտիվի մի քանի ներկայացուցիչների խոսքերի վրա եւ որեւէ փաստով հիմնավորված չէր, ուստի պրն. Հայրապետյանին չհավատալու որեւէ հիմք չունենք: ■

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Դ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
ֆաքս 562941, տելեքս 243266 CPIRI SU
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՀԱՄԼԷՏ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ / 581841
Տնօրէն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863
Ոճը եւ տառատեսակը ՊԱՒԷԼ ՂԱԼԱՓԵԱՆԻ
Apple Macintosh համակարգչային շարուածքը «Ազգ» թերթի
Azg armenian daily
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010
Published in U.S.A. by AZG Publishing Co.,
22122 Sherman Way, Suite 203, Canoga Park, CA 91303, Call (818) 598-0423 Fax (818)340-9819 for subscription rates.
Publisher - Հրատարակիչ
Dr. Krikor Krikorian -
Դոկտ. Գրիգոր Գրիգորեան
Executive Director - Տնօրէն
Vartan Karaoghlanian -
Վարդան Գարաօղլանեան
Production Manager -
Raffi Shoubookian
Արտադրութիւն
Րաֆֆի Շուպուքեան
«ԱԶԳ» օրաթերթը հաղորդվում է ԱՄՆ «ԱՐՄԻՆԱՖ» ՍՊԸ-ի համակարգչային կապով
Հեռախոս 7-8852-281425,
ֆաքս 7-8852-285082
E-MAIL INTERNET: ROOT.
YEREVAN @ REX. IASNET. COM

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ԸՆԴԱՄԵՆԸ, ԱՇԽԱՐՀ

ՎՐԱՍՏԱՆ

Գազի համար դիմում են Ադրբեջանին

ԹԲԻԼԻՍԻ, 22 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՍՆԱՐՔ։ Հավաստի աղբյուրներից հայտնի է դարձել, որ այսօր Բաքու են մեկնել Վրաստանի փոխվարչապետներից մեկը եւ «Վրացտրանսգազ» դեպարտամենտի նախագահ Դավիթ Էլիաշվիլին։ Վրաստանի ներկայացուցիչները մտադիր են Բաքվի իշխանությունների հետ համաձայնության գալ ավելացնելու Ադրբեջանի գազի մատակարարումն իրենց հանրապետությանը։ Չի բացառվում, որ կողմերը հետագայում համապատասխան համաձայնագիր կնքեն։

Վրաստանի գազի մատակարարման հետ կապված վիճակը կտրուկ վատացավ այն բանի հետեւանքով, որ Թուրքմենստանը փաստորեն դադարեցրեց երկնագույն վառելիքի մատակարարումը նրան, բնական գազի համար Աշգաբադին ունեցած հսկայական պարտքի պատճառով։ Այսօր այդ պարտքը հասել է 220 մլն դոլլարի։

Մինչդեռ, ինչպես հաղորդում են Բաքվի պաշտոնական աղբյուրները, Ադրբեջանն ինքը գազի խիստ կարիք է զգում, որի մեծ մասը նա նույնպես ստանում է Թուրքմենստանից։

Միաժամանակ, սկսեց ջուր մատակարարվել Վրաստանի մայրաքաղաքին, մյուս բնակավայրերին, աշխատանքը վերսկսեցին հեռախոսակայանները, հացաթխման գործարանները, մյուս կենսականորեն կարեւոր օբյեկտները, որոնք անգործության էին մատնվել անցած շաբաթվանից էլեկտրաէներգիայի բացակայության պատճառով։ Թբիլիսիի պետական շրջանային էլեկտրակայանը՝ հանրապետության էլեկտրականության հիմնական մատակարարը, վթարային կանգառից հետո մտնում է սովորական ռեժիմի մեջ։ Ներկայումս նրա 10 էներգաբլոկներից երեքը հասնում են նախագծային հզորության, ինչը կապահովի մեկ ժամում 500 հազար կվտ էլեկտրաէներգիայի մատակարարումը։ Այս մասին ծանուցում է Արմենպրեսը, վկայակոչելով ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ին։

Թբիլիսիի պետական շրջանային էլեկտրակայանի տնօրեն Մաղեն Չնելաձեն հաղորդեց, որ լավագույն դեպքում կարող են շահագործվել կայանի 10 էներգաբլոկից երեքը, որոնցից երկուսը գտնվում են ռեզերվում։ Մնացածներն արդեն արտադրել են իրենց կարելին եւ լուրջ նորոգման կարիք ունեն։ Սակայն Միության նախկին հանրապետությունների հետ Վրաստանի միջէներգետիկական կապերի խզման պատճառով դա խիստ փոքրահավանական է թվում։

Մյուս կողմից, Վրաստանի խորհրդարանի այսօրվա նիստում ենթադրվում էր քննարկել նախարարների կաբինետին վստահություն հայտնելու հարցը։ Սակայն այդ հարցի քննարկումը Էդուարդ Շեւարդնաձեի առաջարկությամբ հետաձգվեց մինչեւ մարտի 1-ը։ ■

ԲԱԼԹԻԿԱ

Անցկացվում են համատեղ զորավարժություններ

Էստոնիայի պաշտպանության ուժերի շտաբի փորձագիտական հանձնաժողովը հանգել է այն հետեւության, որ Էստոնիային իսրայելական «Թաաս» ֆիրմայի նվիրած զենքը, մասնավորապես 50 զենիթային թնդանոթները, պիտանի չեն օգտագործման համար, հաղորդում է Նոյյան Տապան գործակալությունը, հենվելով Նեգա-ի վրա։ Ինչ վերաբերում է 1993 թ. հունվարի 7-ի պայմանագրին համապատասխան մատակարարված զենքի առաջին խմբաքանակին, Էստոնիայի պաշտպանության նախարարության հաղորդման համաձայն, դրա մեծ մասը սարքին է, իսկ թերությունները կարող են վերացվել։ Էստոնիայի կառավարության եւ «Թաաս» ֆիրմայի պայմանագրով նախատեսվում է, որ վաճառողը երաշխավորում է ուղարկվող արտադրանքի աշխատունակությունը եւ հուսալիությունը, ինչպես նաեւ թերությունների բացակայությունը։

Ինչպես արդեն հաղորդվել է, պայմանագրի ընդհանուր գումարը կազմում է մոտ 50 միլիոն ամերիկյան դոլլար, որն Էստոնիան պետք է վճարի մինչեւ 2000 թվականի փետրվարի 1-ը։ Վաճառողը պարտավորվել է արտադրանքը զենքերին հասցնել երեք տարում։

Միեւնույն ժամանակ, Նեգա գործակալությունը ծանուցում է, որ փետրվարի 22-23-ը Էստոնիայի Վիրու Նարվում անցկացվում են Էստոնիայի, Լատվիայի եւ Լիտվայի զինված ուժերի ստորաբաժանումների համատեղ զորավարժություններ։ Ծրագրով նախատեսված են 12 կիլոմետրանոց ռազմերթ, հարձակողական գործողությունների մշակում եւ «խաղաղապահի» հարձակման կասեցում։ Զորավարժություններին հրավիրված են բալթյան պետություններում հավատարմագրված օտարերկրյա զինվորական կցորդներ։

Հետագայում ենթադրվում է նման զորավարժություններ անցկացնել յուրաքանչյուր ամիս մեկ, բալթյան բոլոր հանրապետությունների տարածքներում։

Մինչդեռ, ինչպես հայտարարեց ԱՊՀ երկրների հետ բանակցող աշխատանքային խմբի ղեկավար Վիրգիլիուս Բուլովասը, ռազմական տարանցման հարցերի շուրջը Լիտվան եւ Ռուսաստանը որեւէ գաղտնի բանակցություն չեն վարել։ Այս մասին է հաղորդում Նոյյան Տապանը։ Բուլովասը հայտնեց, որ անցյալ շաբաթավերջին Մոսկվայից դիվանագիտական միջոցներով ստացվել է Լիտվայի տարածքով ռազմական բեռների տեղափոխման պայմանագրի նախագիծ, սակայն այդ հարցի շուրջը միջպետական բանակցություններ սկսելու առաջարկ դեռ չի եղել։ Բուլովասի խոսքերով, Լիտվացի փորձագետներին մի քանի ամիս է պետք Ռուսաստանի նախագծի գնահատման եւ ռուսական ռազմական տարանցման սկզբունքային հարցերի վերաբերյալ որոշման ընդունման, ինչպես նաեւ տարանցման վերահսկողության կազմակերպման համար։

Լիտվական կողմի տեղեկությունների համաձայն, ներկայումս անհամեմատ ավելի շատ բեռներ են անցնում Կալինինգրադի մարզից Ռուսաստան, քան հակառակ ուղղությամբ, եւ դա վկայում է, որ Ռուսաստանը ձեռնամուխ է լինում Կալինինգրադի մարզի ապառազմականացմանը։

Բալթյան երրորդ երկրի՝ Լատվիայի բարեկեցության նախարարությունը հաղորդում է, թե Լատվիայում կտրուկ աճել է մահացության, սպանությունների եւ ինքնասպանությունների թիվը։ 1993 թ. մահացածների թիվը նախորդ տարվա համեմատությամբ 3787-ով ավելի է։

Վարչության բաժնի վարիչ Բրիգիտա Իվերանը հայտնեց, որ 1993 թ. սպանվել է 639 մարդ՝ նախորդ տարվանից 215-ով ավելի։ Ինքնասպանությունների թիվը 1992 թ. համեմատությամբ ավելացել է 171-ով։ Միեւնույն ժամանակ նվազել է ծնելիությունը։ 1993 թ. ծնված երեխաների թիվը 4246-ով պակաս է նախորդ տարվա համեմատությամբ։ Այս տվյալներն է հայտնում Նոյյան Տապանը, վկայակոչելով Նեգա գործակալությանը։

Բժիշկ հոգեբան Յանիս Գուրիսը այս իրավիճակը բացատրում է մարդկանց կենսամակարդակի կտրուկ անկմամբ։ Նրա կարծիքով, Լատվիայի բնակչության 85 տոկոսի աշխատավարձը նվազագույնից ցածր մակարդակի մեջ է։ Բացի դրանից, շատ են բազմացել դեպրեսիայի եւ [illegible]։

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Գիտատեխնիկական գրադարանի վիճակը ծանրացել է

ԵՐԵՎԱՆ, 22 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ «Հանրապետական գիտատեխնիկական գրադարանը ստեղծվել է 1963-ին, շարունակ հարստացել եւ կատարել է տեղեկատվական ու գիտամեթոդական դեր։ 80-ական թվականներին գրադարանն իր ֆոնդերում ուներ 20 մլն. միավոր, սպասարկում էր 10 հազ. ընթերցողի, 2,5 հազար կազմակերպության եւ հիմնարկի, տարեկան հրատարակում էր մոտ 6 մլն. միավոր [illegible]ատեխնիկական գրականություն, տեղեկացրեց Հանրապետական գիտատեխնիկական գրադարանի տնօրեն Լյուդմիլա Մասլեեւան։

Նրա խոսքերով, սոցիալ տնտեսական, ֆինանսական իրավիճակը բացասաբար անդրադարձավ առաջին հերթին գրադարանային ֆոնդի համալրման վրա. 1993 թ ստացել է 48.700 միավոր, որը կազմում է պլանավորված քանակության 10,6 տոկոսը։ 1993 թ. հոկտեմբերից Մոսկվայի մի շարք կազմակերպություններում, գիտական գրադարանների կենտրոնական կոլեկտորում կուտակվել է 7 տ գիտատեխնիկական գրականություն, հասույթ տեսակի փաստաթղթեր, կատալոգներ։ Տնօրինությունը բազմիցս դիմել է պետական եւ կոմերցիոն կազմակերպությունների գումարը փոխանցելու եւ գրականությունը Երեւան տեղափոխելու խնդրանքով, բայց ապարդյուն։

Գրադարանի տնօրենը տեղեկացրեց նաեւ, որ 1991 թ. վալյուտայի բացակայության պատճառով արտասահմանյան գիտական գրականության պատվիրումը դադարեցվել է։ Օգնություն ստանալու նպատակով դիմել են Գյուլբենկյան եւ Սորոսի ֆոնդերին, ինչպես նաեւ ԱՄՆ-ի եւ Կանադայի հայ համայնքներին, բայց ապարդյուն։

Չնայած բոլոր դժվարություններին, 1992-93 թ. ընթերցողներին տրվել է 1,5 մլն. գրադարանային միավոր, իսկ «հարց-պատասխան» ձեւով լրացվել է մոտ 20 հազ. տարբեր փոստային, գրադարանային տեղեկություններ։ ■

ԲԱՔՈՒ

Նախատեսվում է կառուցել դեսպանատան ավան

ԲԱՔՈՒ, 22 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Բաքվի մամուլի հաղորդման համաձայն, Ադրբեջանի մայրաքաղաքի քաղաքապետ Ռաֆայել Ալլահվերդիեւը եւ ԱՄՆ-ի մի շինարարական ընկերություն պայմանագրություն են ստորագրել Բաքվի Նարիմանովի շրջանում դեսպանական ավան կառուցելու մտադրության մասին։ Ամերիկացիները պետք է եւ կառուցեն, եւ կահավորեն ներդրումներով ապահովեն շինարարությունը։ Շինությունները վաճառվելու են դեսպանություններին։ Շահույթի 10 տոկոսը ստանալու է Բաքվի քաղաքային բյուջեն։ Մերսին ֆիրմայի մասնագետները նույնպես կգան, որպեսզի շարունակեն այդ աշխատանքները։ Պայմանագիրը կնքվել է ոչ թե Ադրբեջանի կառավարության, այլ Բաքվի քաղաքային իշխանության հետ։ ■

ՀԱԿԻՐՃ

Կարծիքներ փոխանակվեցին

ՄՈՍԿՎԱ, 22 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Երկկողմ համագործակցության բազմաթիվ հարցեր, ներառյալ առեւտրատնտեսական կապերի վիճակը, ինչպես նաեւ Կրղզստանի ռուսախոս բնակչության վիճակն էին այսօր քննարկվում Կրեմլում Ռուսաստանի նախագահ Բորիս Ելցինի եւ աշխատանքային այցով Մոսկվա ժամանած Կրղզստանի նախագահ Ասկար Ակաեւի հանդիպման ժամանակ։ Կողմերը նաեւ կարծիքներ փոխանակեցին ԱՊՀ կայացության եւ համագործակցության ամրապնդման ուղիների, միջինասիական տարածաշրջանի իրադրության, Տաջիկստանի իրադրության կարգավորմանը նպաստելու համատեղ ջանքերի շուրջը։

Մոլդովան սկսելու է պոլիգրաֆիական հատուկ արտադրանքի արտադրություն

ՔԻՇՆԵՎ, 22 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԲԻԶՆԵՍ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Մոլդովան մտադիր է մոտ ժամանակներս սկսել պոլիգրաֆիական հատուկ արտադրանքի՝ բաժնետոմսերի, պարտատոմսերի, սերտիֆիկատների եւ այլ արժեթղթերի արտադրություն։ Չարտոնված բազմացումից բազմաստիճան պաշտպանություն պահանջող արտադրանքի թողարկման համար որոշված է ստեղծել փակ համատեղ ձեռնարկություն։ Մոլդովայի կողմից դրա հիմնադիրը կլինի պետական ունեցվածքի ֆոնդը։ Մոլդովայի կառավարության գործընկեր օտարերկրյա ընկերության անվանումը չի հայտարարվում։ Մոլդավական «Գոզնակի» ստեղծման հիմնադիր փաստաթղթերի վերջնական նախապատրաստմանը հատկացված է 1 ամիս։

Մարտի 7-11-ը սպասվում է Ադրբեջանի նախագահի այցը Չինաստան

ԲԱՔՈՒ, 22 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Ադրբեջանի արտգործնախարարությունում խաբար սերվիս գործակալությանը հաղորդել են, որ Ալիեւի Չինաստան կատարելիք այցի նպատակը հարաբերությունների ամրապնդումն է։ ■

Տարեկան 560% եւ ավելի

կազմում է

«ՄԱՔՍ»

Ներդրումային ֆինանսական ընկերության մուրհակների շահութաբերությունը՝ «ԱՂԱՄԱՆԴ» բորսայի երաշխավորությամբ։

Գնելով «ՄԱՔՍ» ընկերության անժամկետ մուրհակները, դուք կարող եք

- ստանալ շահաբաժիններ ցանկալի պարբերականությամբ.
- վերավաճառել մուրհակները շահագրգռված դիլերներին.
- վերադարձնել մուրհակները մեզ ցանկացած ժամանակ, կուտակային արժեքով։

Բոլոր դեպքերում մենք երաշխավորում ենք Ձեզ տարեկան նվազագույնը 560 տոկոս։ «ՄԱՔՍ» ֆինանսական ընկերության ներկայացուցչությունը գտնվում է «Աղամանդ» բորսայում։

Հասցեն՝ Երիտասարդության պալատ
Հեռ.՝ 56-48-83, 56-52-28

A STYLE

airtours

«ԷՅՐ-ՏՈՒՐՍ»

ՃԱՄՓՈՐԴԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆՅԱԿԸ
հրավիրում է թռիչքի.

Առաջին անգամ

ԵՐԵՎԱՆ-ՔԻՇ

եւ ամեն երկուշաբթի

ԵՐԵՎԱՆ-ԿՐԱԿՈՎ

Պուշկինի 43, հեռ. 53053

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Հայաստան

ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

Նախագահական պալատը եւ քաղաքացիները

Փոխնախագահը ընթերցում է քաղաքացիների նամակները

ԼՈՒՍԻՆԵ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

Հիշո՞ւմ եք օդեսյան անեկդոտը. «Գերագույն խորհուրդը իրեն փակում է մաֆիայի հետ կապերով: Ներեցեք խնդրեմ, այդ մաֆիան է իրեն փակում Գերագույն խորհրդի հետ շփումներով»: Երեւանում իշխանությունների մասին նույնպես զվարճախոսում են ու ի թիվս այլնի հավաստում, թե դրանց հետ հարաբերություններում չինական պարիսպ է կանգնեցվել: Հուսով ենք, այս հրապարակումը փոքր-ինչ կփարատի այդ տպավորությունը:

Ճշմարտությունը, միայն ճշմարտությունը եւ լոկ ճշմարտությունը: Ժողովրդայխսիկայում սովորեցնում են դա հավատալ ընտել: Այդուհանդերձ փոխնախագահի հետ հարցազրույցից հետո շարունակում էի՞ գրե՞լ, որ պրն. Հարությունյանը գրեթե առանց բացառության ընթերցում է իրեն հասցեագրված նամակները եւ ընթացք տալիս: Այդպիսի հաղորդումը կարող է զայրացողության ճար լինել, նախագահին եւ փոխնախագահին գրված նամակները կույտեր կկազմեն: Միեւնույն ժամանակ այնքա՞ն է կրկնվում. «Ինչպես հանրապետությունում ոչինչ չի կառուցվել, իսկ նախագահական շենքում՞ տե՞ր», որ չարյաց փոքրագույնը ճշմարտությունն ասելն է:

«Այո, ես ծանոթանում եմ ինձ ուղղված նամակներին եւ գրեթե ամեն շաբաթ հանդիպում եմ քաղաքացիների իմ ընդունելության ժամերին, ասում է պրն. Հարությունյանը: Այդ աշխատանքը ինձս եմ բերել եւ համարում եմ ճիշտ: Նամակները ներ-անձնական խնդիրներ են արծարծում, բայց նույնիսկ այդ դրսեւորմամբ արժեքավոր են այնքանով, ու լուսավորում են մեր իրականությունը: Դրանք ժողովրդի հետ հիմնված կապի փաստներն են: Ի վերջո, դրանց հետեւում մարդկային ճակատագրեր են եւ անկարելի է անտարբերությամբ վերաբերվել:

Մյուս կողմից, անձնական խնդիրներն իրենց ատյանին դրսեւորում ներ գտնելով, ի վերջո հիմնահարց են դեռ հանում: Իսկ արդեն ընդհանրական երեւույթի վրա նախագահի կամ փոխնախագահի ուշադրությունը հրավիրելը արդարացված է:

Եւ երբեմ, հատկապես քաղաքացիների ընդունելության ընթացքում ինձ ներկայացվում են արժեքավոր առաջարկություններ, որոնք խորհելու եւ գործնական քայլերի են մղում»:

Ինչ վերաբերում է անձնական խնդիրներով դիտարկման ղեկավարներին դիմելու գործելակերպին, ապա իհարկե «Քաղաքը Էնինքն մոտեցել եւ մի զույգ կոշիկի մասին»-ի մոտեցվել: Սակայն ինքնաժխտաբերություն է կարծել, թե դիմողների դասական անցյալի կարեւորությունն է: Ոչ եւ ոչ: Տխուր իրականություն այդ է. ստորադաս օղակները դատարան չեն գործում: Եւ անհերքելի է կարծել, թե դրանում այդ մոլորակայիններն են մեղավոր:

Տարբեր է այն դեպքը, երբ բազմաթիվ դրսեւորումներն արդեն բացահայտել են խորքային երեւույթ: Այս մասին խնդրեցի փոքր ինչ հանգամանալից անդրադառնալ: Պրն. Հարությունյանի մոտ նամակների զեկուցիս մասը դատարանների, դատախազության գործունեությանն են վերաբերում: Թեեւ օրենքով, գործողիր, դատական իշխանությունների տարանջատման դրույթը ամրագրվել էր դեռ Հռչակագրում, նույնիսկ խորհրդարանի, նախագահի, Գերագույն դատարանի իրավասություններն դեռ սահմանազատված չեն: «Միջին, ստորին օղակներում, ասում է պրն. Հարությունյանը, արդեն եռանկարությունը խախտվում է, իշխանության ճյուղերի միջեւ փոխհարաբերությունները խճողված են, եւ քաղաքացին իր իրավունքների պաշտպանության համար հաճախ չգիտե ում դիմել»:

(Մերկապարանոց չլինելու համար մեկ-երկու օրինակ. Նոյեմբերյանի շրջանի մի քաղաքացի մոտ 1000 ռուբլի կաշառք վերցնելու ամբաստանությամբ դատապարտվել է մի քանի տարվա ազատազրկման, երկու այլ քաղաքացիներ, որոնք Երեւանում ծեծելով սպանության են արել 21-ամյա երիտասարդի, 6 ամիս կալանավայրում մնալուց հետո ազատ են արձակվել: Ինչ խոսք, մարզական հետաքրքրություն է առաջանում, թե վճիռներ կայացնողներն ի՞նչ բանականությամբ են առաջնորդվել: Դժոխքն իրենց հետ կտանեն ի վերջո, բայց չեն կարող վերջակետ դնել... Նրանք մարդկային ճակատագրեր են տնօրինում):

Փոխնախագահը ելքի ավանդական ուղի է տեսնում Սահմանադրության ընդունում եւ իրավական հենքի վրա լիազորությունների ճշտում:

Պրն. Հարությունյանին խնդրեցի անդրադառնալ հանրապետության մասնագետների եւ աշխատանքային ներուժը արտասահմանում ներդնելու հարցին: Թեման հուզել էր Արտաշատի գործարաններից մեկի փոխտնօրենին. էներգետիկայի բնագավառում Հայաստանի ներուժը Մերձավոր Արեւելքում օգտագործելու վերաբերյալ առաջարկը: Մանավանդ, որքան հիշում էի, 93-ի ամառը կառավարությունում ներուժի արտահանման խնդիր մշակող հանձնախումբ էր կազմվել:

Կառավարական հանձնախմբի մասին ոչինչ չասաց: Սակայն փոխնախագահը հիշատակեց առված գրեթե հիմնարար մի գործ: Հրատարակվել է տեղեկատու հայերեն, ռուսերեն եւ անգլերեն լեզուներով, որում ներկայացված են Հայաստանի ներուժը գիտության տարբեր ճյուղերում, կազմակերպված գիտական դպրոցները եւ այլն: Տեղեկատուի օրինակները տրամադրվում են հատկապես երրորդ աշխարհի երկրներից Հայաստանում հավատարմագրված դիվանագետներին: Այն կոչված է ուղղակի կապեր հաստատել այդ երկրների գիտամշակութային, կրթական հաստատությունների հետ: Սահմանափոխության եւ Իրանում փոխշահավետ համագործակցության նախադրյալներ կան:

Կան եւ զգուշությամբ կարգավորվող խնդիրներ: Օրինակ, վերջերս Զանգեզուր կատարած այցի ընթացքում բնակիչները պրն. Հարությունյանին դիմել էին «Լուրեր» ծրագիրը ռադիոյով հաղորդելու խնդրանքով: Հեռուստատեսային հեռարձակումները հաճախ դիտել չի հաջողվում: Անհրաժեշտ կարգադրություններ տրվել են եւ մոտավորապես րին արդեն ռադիոհաղորդումներ կտրվեն:

Հայաստանի դեսպանատները այնքան էլ հաճախ չեն քննարկվում հանդիպում, եւ առիթից օգտվելով կողմնակիորեն շոշափվեց Հայաստան-սփյուռք հարաբերությունների թեման: Չէ՞ որ սփյուռքից նույնպես նամակներ են ստացվում: Փոխնախագահն անձամբ զբաղվում է Հայաստան-սփյուռք հարաբերությունների ամրապնդական մեխանիզմներով: «Մի փոքր ավելի ուշ, որոշ ամփոփումներ կատարելուց հետո երեւի թե հանդես կգամ հանրապետական մամուլում, բերեւս հարցազրույցի ձեւով», ասում է նա:

Փոխնախագահին շնորհակալություն եմ հայտնում ընդարձակ զրույցի համար, նաեւ քաղաքացիների հետ գրեթե ամենօրյա աշխատանքի համար:

Իսկ թե ինչպես է քաղաքացիների հետ հարաբերությունները դիտարկում նախագահը, ներկայացնել կարող է միայն ինքը նախագահը: Թերեւս հարկ էր հանդիպման խնդրանքով դիմել նրան: Սակայն ես դժվարացա մտաբերել, երբ է նախագահը վերջին անգամ հանրապետական մամուլում հանդես եկել:

Իշխանությունը աստիճանակարգված կառուցվածք է, որտեղ նախագահը եւ փոխնախագահը բարձրագույն մակարդակն են: Նրանց աշխատանքը կազմակերպված, ուղղորդվում է ներքին օղակների գործունեությամբ: Վերջիններս լայն ընթերցողի համար հաճախ փակագծերի հետեւում են:

Նախագահի աշխատակազմում քաղաքացիներին ծանոթ դա[illegible] նյութերից մեկը Էդուարդ Ղազարյանն է: Թեեւ նա կասկածում է, թե հանրապետությունում բոլորն իր հեռախոսահամարը գիտեն, անծանոթների համար նշենք, որ պր. Ղազարյանը փոխնախագահի օգնականն է:

«Երբ նոր էի այս պաշտոնում, խնդրեցի փոխնախագահին հասցեագրված նամակներին եւ դրանց տրվող պատասխաններին ինձ իրազեկ պահել: Այժմ ծայրահեղություն է ասացվել, ասում է պրն. Ղազարյանը, մի նամակագիր դիպուկ է նկարագրում, մեկ ուրիշը խառնաշփոթից է դժգոհում: Ի՞նչ կարող ես անել: Ուղղակի հասկանում եմ, որ ժամանակի ընթացքում ստորադաս օղակները լիարժեք կգործեն, եւ իմ սեղանին կհասնեն միայն այն նամակները, որոնց փոխնախագահի մակարդակով է անհրաժեշտ ընթացք տալ, մյուսներին եւ փոխնախագահը, եւ օգնականը պետք է տեղյակ լինեն, բայց ոչ դրանցով զբաղվեն»:

Առայժմ սակայն փոխնախագահին հասցեագրված դիմումների առնչությամբ ստորադաս օղակին, այն է քաղաքացիների ընդունելության եւ նամակների բաժնին, բազմաթիվ տեխնիկական ծառայություններ են մնում կատարելու: Իհարկե, հնարավոր չէ, որ նույն անհատը միաժամանակ կարդա եւ տեղական իշխանության մարմիններին, եւ կառավարության կառույցներին, եւ դատախազության դատարաններին վերաբերող անհրաժեշտ տեղեկությունների ծավալին տիրապետի: Նաեւ դրանց հետ փոխգործակցության խողովակներ հաստատել: Կասկածից վեր է, որ նախագահի աշխատակազմի անունից նրանց առնչվելիս կստանար տեղեկությունը, բազմակի անհարմարություններից կխուսափեր, բայց եւ այնպես քաղաքացիների ընդունելության եւ նամակների բաժնում խորհրդականները, յուրաքանչյուրը միաժամանակ եւ իշխանության երեք ճյուղերին վերաբերող հարցերով է զբաղվում, եւ առօրեականությունով, եւ քաղաքացիների մի կատեգորիայով, որոնք ասում են, թե իրենք «արտից ներս» են: Ինչպես է հայտնվում, գլխի խորհրդականներ եւ բարձրյալը: Երբեմն նամակագրողների բաժնի աշխատակիցների տեղեկացվածությունը զանգված պատճառ մի քանի նիշով ամբողջ չէ վերադասի հանձնարարությամբ: Եւ նրանց վրա հետեւանքը փոխադրելու համար զգալի ջանք խնայված է:

Էդուարդ Ղազարյանը ինքն է ընդունում նամակներից, ոչ միայն որովհետեւ դրանց մասին փոխնախագահին զեկուցելու խնդիր կա: Քաղաքացիների ամենաշատերի ընդունելության ժամերն արդեն սահմանափակ նախաձեռնությամբ է նա սահմանել: Ուղղակի պրն. Ղազարյանը հիշում է, որ «գյուղում դպրոցների խորհրդի անդամը չպետք է կորչի», եւ դա ընտել է գործունեության սկզբունք: Եւ քաղաքացիները այնքան են դիմում, որ «ամենամեծ շնորհակալությունն է, երբ դադարում են ինձ անհանգստացնել», ասում է նա:

Վերջապես նախագահի աշխատակազմի քաղաքացիների ընդունելության եւ նամակների բաժինը: ՌԴ նախագահը վերջերս հրամանագիր է ստորագրել իր աշխատակազմի այդ բաժնի վերաբերյալ անշուշտ մասնավորեցնելով նրա տարբեր խնդիրներ, ֆունկցիաները: Ուշադրության, թերեւս նաեւ կիրառման արժանի կարգավորումներ կան այնտեղ:

Այս բաժնում է ընթացք տրվում նախագահին հասցեագրված բոլոր նամակներին, որոնք ստացվում են աշխատակազմում կամ կառավարությունում: Եւ այդ ընթացքը չափ ինքնանպատակ չէ: Նախագահը անդրադառնում քաղաքացիների գրավոր եւ բանավոր դիմումներին պետք է իրազեկ պահի: Իսկ, օրինակ, իրազեկ պահելու համար, թե ստորադաս որեւէ օղակում ինչ չի արվել, առանձին հարկ է պարզաբանել ինչ եւ ինչպես պետք է արվեր: Մինչդեռ երբ ոչ իրավաբանը իրավական հարցերին ընթացք տա, ի՞նչ բանիմացության մասին կարող է խոսք լինել:

Մեկ այլ դրույթ. նախագահի աշխատակազմի այս բաժինը վերահսկում է կառավարությունում եւ դրա կառույցներում համանման բաժինների գործունեությունը: (Դա հիշեցնում է ԱՄՆ-ում սոցիալական որոշակի քաղաքացիների իրավահավասարության մասին վերջերս ընդունված օրենքը: Վերամբարձ ֆրազներից հետո այն նշանակում էր որոշակի «մանրուքներ», թեկուզ հանրային փոխադրամիջոցների վերասարքավորում, որպեսզի դրանցից օգտվելիս հաշմանդամ քաղաքացիներն ունենան նույն դյուրությունները ինչ մյուսները): Այդ վերահսկողությունը նույնպես ներառում է որոշակի «մանրուքներ», օրինակ, անտեսի հանձնաժողովի աշխատանքի համար չլինել ճյուղային առանձնություններ, այլ հակառակ, որ դա արվի ակտիվ նախաձեռնությամբ, ֆինանսական բաժինների համար արդյունավետության նախարարության նամակների բաժնում եւ այլն: Դա [illegible] սիք ծեծակերտում կա դրսեւորումը սկսվում է այնտեղից, երբ յուրաքանչյուրը կատարի իր պարտականությունը եւ հետո անմիջական ստորադասին տա պարտականությունը կատարելիս:

ՌԴ նախագահի աշխատակազմի խնդրո առարկա բաժինը բազմամասնագիտական վերաբերմունքով հիմնաշինություններով իր աշխատանքներում ներգրավել է խորհրդատուներ, փորձագետներ եւ այլն: Ֆինանսական հնարավորությունների առումով զգալիորեն անհամեմատ է, բայց Հայաստանում կան քաղաքագետներ, իրավաբաններ, տնտեսագետներ եւ այլ մասնագետներ, որոնք հասարակական հիմունքներով քաղաքացիների առաջարկությունների հետ միասին աշխատանքներում ներգրավված կլինեն:

Եւ ընդհանրապես. երբ նախագահի աշխատակազմի քաղաքացիների ընդունելության եւ նամակների բաժնի վարիչին հարցրեցի, թե պրն. Մեղրակյան, երբ ձեզ խնդրեին կազմել բաժնի աշխատանքների կազմակերպման սխեմա եւ կատարել գործառույթների բաժանում, դուք ներկա դրվածքը կպահեի՞ք, նա դիվանագիտորեն պատասխանեց, թե այո, ընդունվել է օրենք նախագահի մասին, բայց նախագահի աշխատակազմի լիազորությունների եւ իրավասությունների շրջանակը ճշտված չէ: Երբ ճշտվի բաժնի գործունեության իրավական հենքը, կարելի է այնտեղ սկսել սխեմային գործառույթներին անդրադառնալ: Եվ երկար հարցը ակամա ծագում է ինչքա՞ն ընդունե՞ն եւ վե՞րջ:

Չանենք զարգացնել եւ համեմատել: Այն դեպքում, երբ ՌԴ նախագահը հրամանագրով կարգավորում է իր աշխատակազմի բաժնի գործունեությունը, գուցե Երեւանում էլ նախագահական հրամանագրի տարբերակը ուղի է: Այսպես, թե այնպես, մի եսքան անհրաժեշտ է թվում, որովհետեւ նույն բովանդակությամբ եւ ձեւով շարունակել... Սկսած այնտեղից, որ չկա մի մասնագրությունների մասին, որտեղ ընդունելության եկող քաղաքացին ներ, ո՞ր ժամին, ո՞ր խորհրդատուի աշխատասենյակ բարձրանալ, ե՞րբ հետաքրքրվել, ի վերջո, ո՞վ էր ինքը, անձնագրային տվյալներ բացներ, ստորագրություն: Մինչեւ այնտեղ, որ մի ցուցակով համարժեքի պարզաբանված չեն նախագահի իրավասությունները իշխանության այլ օղակների հետ հարաբերություններում: Օրինակ, ծակված նամակների հարցում նախագահի աշխատակազմից կարո՞ղ են ԲՇՏ-ին կարգադրություն անել, թե ոչ:

Չենք ցանկանում եզրահանգումներ շարադրել: Պարզապես խոսակցությունը չփակենք: Բարեփոխումներ հնարավոր են, այո՞:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ **միջազգային**

Փետրուարի վերջին տեղի կունենան Եւրոպական միութեան անդամ-երկրների արտաքին գործերի նախարարների եւ անդամակցութեան թեկնածու չորս պետութիւնների ներկայացուցիչների հատուկ խորհրդակցութիւնները՝ քննարկելու Աւստրիայի, Նորվեգիայի, Շվեդիայի եւ Ֆինլանդիայի միութեան կազմում ընդունելու հարցը: Թէպէտ այդ հարցն սկզբունքօրէն արդէն որոշուած է, համաձայնութեան առաջժմ ձեռք չի բերուել:

ֆաղաքական բնոյթ»: Սկանդինաւեան երկրները, վկայակոչելով արկտիկական կլիման, պահանջում են իրենց հասկացնել միութեան հատուկ կառուցուածքային ֆոնդեր՝ երջանային զարգացման համար:

Առայժմ նման «արտօնութիւնից» օգտւում են միայն Իտալիայի, Հոնաստանի, Իռլանդիայի եւ Պորտուգալիայի որոշ աղքատ շրջաններ, որտեղ բնակչութեան մեկ շնչին ընկնող եկամուտը կազմում է ԵՄ միջին թուի 75 տոկոսը: Շվեդիայում, Ֆինլանդիայում եւ Նորվեգիայում այդ ցուցանիշը գերազանցում է միջինեվրոպականը:

սարածով, որը հակասում է ԵՄ անդամ-երկրների շրջանակում ազատ տեղաշարժման սկզբունքին, ամա այն գործնականում արդէն բավարարուած է: Վերջերս «12»-ի արտաքին գործերի նախարարները համաձայնվեցին պահպանել տարանցիկ առեւտրի նկատմամբ սահմանափակումները, սակայն միայն Աւստրիայի ԵՄ մտնելուց երեք տարի ընթացքում, որը առաջացրեց Աւստրիայի դժգոհութիւնը, որն ան-

ԵՎՐՈՊԱ

Եւրամիութիւնը կհամալրվի նոր անդամներով

Նշանակալի խնդիրները կապուած են Նորվեգիայի հետ, որը պահանջում է առանձնահատուկ պայմաններ, մասնաւորապէս գյուղատնտեսութեան բնագավառում (ինչ-որ գյուղմթերքների գների հարցում, որոնք թեկնածու-երկրներում երկու անգամ բարձր են, քան ԵՄ երկրներում ամբողջությամբ վերցրած), կենսոլոգիայում եւ ձկնորսութիւնում: Վերջինը վերաբերում է Իսլանդիային, որն իր ժամանակ՝ 1986 թ., ԵՄ մտնելու պահին հայտնվեց անհավասար պայմաններում Միութեան այլ անդամների նկատմամբ: Հասկանալի խաղաղական (եւ ոչ տնտեսական) ձկնորսանավերին արգելվում է ծովը մուտք եւրոմիութեան անդամների ծովափնյա որոշ շրջաններում, առանձնապէս Լա Մանշ նեղուցում, Շետլանդյան կղզիների մոտ եւ անդամ-երկրների ծովափնյա 12 մղոնանոց գոտում:

Հոլանդիայի արտգործնախարար Փիտեր Կոյմանսի խոսքով, Նորվեգիայի պահանջը իրեն բաց չափ ձկնորսութեան Հյուսիսային ծովում եւ նրա դժկամութիւնը այնտեղ «բաց թողնել» համակցութեան ձկնորսական նավերը, «բխում է

Ըստ երեւույթին, «12»-ը կփնտրեն 1986-ին Իսպանիայի եւ Պորտուգալիայի ԵՄ ընդունվելու ժամանակ փորձված միջոցին՝ սահմանել որոշակի անցման ժամանակաշրջան, որի ընթացքում կարելի կլինի ԵՄ մուտք գործած երկրների արտադրանքի գները համապատասխանեցնել բուն Եւրոպական միութեան գներին: Թէպէտ այդ տարբերակը, որը նախատեսում է նաեւ նոր անդամների որոշակի արտօնութիւնների եւ նպաստների հասկացումը, բոլորին չէ, որ ձեռք է տալիս ԵՄ-ում, քանի որ արտօնութիւն են պահանջում այն պետութիւնները, որոնց տնտեսական դրութիւնն ավելի բարվոք է, քան «12»-ի որոշ երկրներում: Այժմ կարեւոր է որոշել, թե որքան կտեւի անցման այդ ժամանակաշրջանը եւ ում ուսերին կդրվի անհրաժեշտ նպաստների սպասարկումը: Ինչ վերաբերում է Աւստրիայի պահանջին՝ իրեն իրավունք վերապահել սահմանափակել բեռնատար մինչեւ 2004 թ., եւրոպական բեռնատար ավտոմեքենաների անցումը իր

հանգստացած է օդի մաքրութեան խնդրով:

Եւրամիութեան արտաքին քաղաքականութեան կոմիսար Հանս վան դեր Բրուկի կարծիքով, երկու կողմերին էլ՝ «12»-ին եւ «քառյակին» սպառնում է դժվար աշխատանք:

Իսկ Հոնաստանի եվրոպական գործերով քարտուղար Յանիս Կրանիդիոտիսը (հիշեցնենք, որ հունվարի 1-ից Հոնաստանը նախագահում է Եվրոպական միությունում) լավատեսությամբ է սպասում խորհրդակցության բացմանը: Նա համարում է, որ 4 երկրներից առնվազն երկուսին՝ Շվեդիային եւ Ֆինլանդիային կհաջողվի արդեն մարտի 1-ին վերջնականապես համաձայնեցնել ԵՄ «ընդունելության» պայմանագրերը, մեկ տարում իրենց մոտ անցկացնել հանրաքվեներ եւ նույն տարվա սկզբին դառնալ Եվրոպական միության լիիրավ անդամներ: Սակայն նույնիսկ նման բարեհաջող ընթացքում հավանականություն կա, որ «քառյակի» ընդունելությունը Եվրամիություն կհետաձգվի, քանի որ Եվրախորհրդարանը կարող է չհաստատել պայմանագրերի տեքստերի քննարկումը մինչեւ հունիսյան ընտրությունները:

ՏԱՏԱՄՍ

Քննարկվում է «Արեւելք-Արեւմուտք» փոխադրական միջանցք ստեղծելու գաղափարը

ՍՈՖԻԱ, 21 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԲՏԱ-ՏԱՍՍ: Այսօր այստեղ բացված հանդիպմանը Ալբանիայի, Բուլղարիայի, Մակեդոնիայի եւ Թուրքիայի տրանսպորտի նախարարները ընդհանուր համագործակցություն հայտնեցին «Արեւելք-Արեւմուտք» փոխադրական միջանցքի ստեղծման նկատմամբ, որում նախատեսվում է իրար կապել Արեւմտյան եւ Կենտրոնական Եվրոպայի երկաթուղային եւ ավտոմոբիլային երթուղիները Բալկաններում՝ դուրս գալով Միջերկրական ծով: Հանդիպման նախագահում է նրա դեսպանը Բուլղարիայի մայրաքաղաքում:

Նրա մասնակիցների կարծիքով, ներկայումս հիմնական խնդիրը հետանկարային նախագծի իրականացման համար զգալի ֆինանսական միջոցներ ներգրավելն է: Դրանք, բնականաբար, հատկացվելու են հանդիպմանը ներկայացված պետությունների կողմից: Բայց սպասվում է, որ նրանց նախաձեռնության նկատմամբ հետաքրքրություն կներկայացնեն միջազգային ֆինանսական հաստատությունները, խոշոր մասնավոր ֆիրմաները:

«Փոխադրական միջանցքի» գաղափարի իրականացման հետ կապված հարցերը քննարկվեցին Բուլղարիայի վարչապետ Լյուբեն Բերովի հետ հանդիպման մասնակիցների հետ ունեցած զրույցի ընթացքում:

Գանձապահուհին իրեն մեղավոր ճանաչեց

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 19 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ: «Այո, մեղավոր եմ», հայտարարեց ԱՄՆ-ի նախկին գանձապահ Կատալինա Վասկես Վիլյալպանդոն, պատասխանելով դատավորի այն հարցին, թե ընդունո՞ւմ է արդյոք հարկերի վճարումից խուսափելու, պաշտոնական անձանց խաբելու եւ քննության ընթացքին խոչընդոտելու իր մեղքը:

Վասկես Վիլյալպանդոն երկրի գանձապահ էր նշանակվել ԱՄՆ-ի նախկին նախագահ Ջորջ Բուշի կողմից, 1989 թ.: Զբաղեցնելով կառավարական բարձր պաշտոն, այդ տիկինը պետք է հրաժարվեր մասնավոր ընկերությունում աշխատելուց, ինչը նա չէր արել: Համատեղության կարգով աշխատանքը նրան բերում էր տարին 112 հազ. դոլլար ամենամյա ռոճիկից բացի ստանալ 150-180 հազ. դոլլար պաշտոնեի հավելում: Ճիշտ է, ընդամենը նա կանոնավորապես «մոռանում էր» լրացուցիչ վաստակի մասին հայտնել հարկային տեսչությանը: Դրա հետեւանքով 1989 թ. սեփական գանձատան վճարած եկամտահարկի գումարը 93 հազարի փոխարեն կազմեց 46 հազար դոլլար:

Այժմ նախկին գանձապահուհուն սպառնում է 15-ամյա բանտարկություն:

Կիպրոսը մեծացնում է օդու արտադրության կարողությունները

ՆԻԿՈՍԻԱ, 19 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՌԻԱ ՍՆԱՐԵ: 1993 թվականից Կիպրոսը ռուսական օղու մեծական ներմուծողից վերածվել է դրա Ռուսաստան դրա բավական կայուն արտահանողի, հաղորդել է Նիկոսիայի «Ֆիլելեֆթերոս» թերթը: Դրա տեղեկությունների համաձայն, կղզու նախկին գինեգործական բազմաթիվ մեծ ու փոքր ձեռնարկություններ այժմ զարգացնում են Ռուսաստանում, Ուկրաինայում եւ ԱՊՀ մյուս երկրներում լցվող օղու եւ սպիրտի բողարկման կարողությունները: Կիպրոսի գինեգործների միության ներկայացուցչի խոստովանության համաձայն, կղզու արդյունաբերությունը «երկրորդ ընկառություն» է տեսել ԱՊՀ երկրների տարբեր առեւտրային կառույցների պատվերների շնորհիվ, որտեղ էժան գակիրների բանկացումը հանգեցրել է հայրենական օղու արտադրության անշահութաբերությանը:

ՖՐԱՆՍԻԱ

Ելիսեյան մարաթոնը

Բաղաքականութեան մէջ, ինչպէս եւ բնութեան մէջ, կան «օդլիշինեկի գաղտնիքներ» (գաղտնիքներ, որոնք վաղուց հայտնի են), որոնք ավելի լավ է մի առ ժամանակ չբացահայտել: Կամ ծայրահեղ դեպքում, դա անել ժամանակից շատ առաջ: Մատինյոնի պալատում Ֆրանսիայի վարչապետի նստավայրում, արդեն բոլորը գիտեն, որ Էդուար Բալադյուրը փոխել է իր նախկին որոշումը եւ պատրաստ է միանալ նախագահական պայքարի համար մրցակցութեանը: Դա «օդլիշինեկի գաղտնիքների» դասական օրինակը եղավ: Սակայն առողջապահության նախարար Սիմոնա Վեյլը եւ պաշտպանության նախարար Ֆրանսուա Լեոտարը բարձրացրին գաղտնիքների վարագույրը, հանրորեն զանգահարելով հայտնելով, որ վարչապետը սկսի նախապատրաստվել այն բախման, որը նա պետք է կատարի 1995 թ.: Եւ չնայած նրան, որ նախագահական ընտրություններին մնում է դեռ 16 ամիս, կարելի է համարել, որ մարաթոնն արդեն սկսվել է:

Ավելի լավ էր Վեյլը եւ Լեոտարը լռեին, որովհետեւ Բալադյուրի վրա բոլոր կողմերից սկսեցին բարկել հարվածներ, սակայն չնայած անմիօրինակութեանը, այս ամենում զգացվում է անտեսանելի դիրիժորի Ֆրանսուա Միտերանի ձեռքը: Դա Բալադյուրին սփոփեց դիմել հակադրողի, որի համար բնորոշ ոչ թե քաղաքականությունը, այլ տնտեսությունը եւ սոցիալական գործերի ոլորտը:

Կանգնած լինելով վճռելու անհրաժեշտության առջեւ՝ հենվել իր կուսակցության կամ խառնարանական կոփածին վրա, նա ընտրեց հասարակական կարծիքը: Իսկ որպեսզի պահպանվի նրա աջակցությունը, վարչապետը պետք է զբաղվի

Ֆրանսիական սոցիալիստ վկայակոչ խնդրով զորակոչությամբ: Էդուար Բալադյուրը պարտավորվեց «անծանոթ պայքար տանել գործազրկութեան օգտին, ինչպիսի փոփոխքեր էլ դա չխոստանար»:

որ Պասկուան (ներկայիս ներքին գործերի նախարարը) մինչեւ վերջին փուլը Շիրակին համոզում էր մանրը չկորցնել եւ զբաղեցնել Մատինյոնի պալատի բազկաթոռը»:

Այսպիսով, Բալադյուրն իրեն բո-

Փարիզի քաղաքապետ ժակ Շիրակի ճամբարից, արն իրեն համարում է նախագահական պաշտոնի անվիճելի թեկնածու, Բալադյուրի հասցեին նետվում են մեղադրական. թե, որ նա չի պահպանում Շիրակի հետ կնքված «պայմանագրի» կետերը՝ «ես Մատինյոնը, դու՝ Ելիսեյան պալատը»: Սակայն իմ՝ Ելիսեյան պալատը Բալադյուրի ճամբարում որոշել են բոլոր շեշտերը իրենց տեղը դնել եւ առաջին հերթին «պայմանագրի» առասպելի վրա: Դա բացարձակապես «հորինված է», հայտարարեց վարչապետը: Իսկ նրա մերձավորներից մեկը ճշգրտեց: «Դա հորինված է թեկուզ այն պատճառով, որ կարելի է բարդացնել պատասխանած չի զգում մի կողմ անցնել եւ ճանապարհ տալ Շիրակին: Հունվարի սկզբին նա իր նախարարներին հրավիրեց նաեւ եւ նախազգուշացրեց, որ մինչեւ տարեվերջ պետք չէ խոսել նախագահական ընտրությունների մասին: «Եկեք մեկս մյուսի հարցազրույցների ներքո գաղտնիք եւ պահպանենք լռություն», ասաց նա: Իսկ ֆրանսիական TF հեռուստաընկերությանը Շամոնիքսի նրա դղյակի շեմին ճշտեց. «Այն որոշակի վկաները, որոնք ծագեցին, ընդհանրապես անտեղի են»: Այդ հայտարարության իմաստն այն է, որ վարչապետի կարծիքով, կառավարությունը միայն մի քանի ամսից ոչինչ մտածել կանոնավորել տնտեսական վերելքը Ֆրանսիայում եւ գործազրկության աճը կանգնեցնել... մինչեւ 1995 թ.:

Սակայն այս ամենը Բալադյուրին չի խանգարի զբաղվել քաղաքականությամբ: Շիրակի եւ Ժիսկար դ'Էստենի ձեռնարկած հակազդոնների ակնկալությամբ, որոնք իհարկե, բոլոր չեն տա իրենց ողջ-ողջ քաղել, նա կփորձի հիմնավորել աջակողմյան կուսակցություններից մի թեկնածու ունենալու անհրաժեշտությունը: Փարիզի քաղաքապետը հիմա հասկացել է, որ վարչապետը պատրաստ է պայքարել մինչեւ վերջ: Օգտագործելով RPR կուսակցության նախագահի իր դիրքը, նա մտադիր է ճակատամարտի մեջ նետել իր տրամադրության տակ եղած բոլոր ուժերը:

Մնում է պարզել, կհաջողվի՞ քաղաքական կողմից ակտիվ հարձակման ենթարկել Բալադյուրի դիրքերը ժողովրդականության գլխավոր գրավականի՝ հասարակական կարծիքի աչքում: Երբ հանրաքվեն վերջին հարցումներից դա դեռ տեղի չի ունեցել: Ընդհակառակը, Հեյսպի հետազոտող գործը այնց վարչապետի հանրաճանաչության աճը եւ բարելավում: հարցվածների 59 տոկոսը հավանություն է տալիս նրա գործունեությանը: Իսկ մի այլ հարցման տվյալներով, որոնք հրապարակվել են «Պարիզիեն» թերթում, 63 տոկոսը պատրաստ է վստահել նրան, որպես հանրապետության նախագահի: Այդ հարցման արդյունքում Շիրակը ստացավ 33 տոկոս «կողմ», Ռայմոն Բառը՝ 38, Ժակ Դելորը՝ 43 տոկոս: «Պարիզիեն» թերթը բոլոր հիմքերն ուներ այդ հաղորդումը խորագրելու «Բալադյուրն անձեռնմխելի է» վերնագրի տակ:

«Էքսպրես», Փարիզ

ԱՆԳԼԻԱ

Խենդանդամ նորածիններ

Անգլիական «Սանդի թայմզ» թերթի հաղորդման համաձայն, Մեծ Բրիտանիայի հյուսիսարեւելյան ափին գտնվող քաղաքներում վերջին երկու տարում ծնվել են նախաբազկից զուրկ 25 մանկիկներ: Անգլիական թերթերն այս առնչությամբ տագնապ են բարձրացրել, գրելով, թե այդ 25 մանկիկները մերձավոր հարեւաններ են եւ թե ապաժած են նրանց բոլորի ձախ ձեռքերը: Ի՞նչ է սա, անե՞ծք: Իհարկե, ոչ: Բայց այդ բոլոր երեխաները ծնվել են նույն ափին, եւ այդ խեղումը կարող է միջուկային բնույթի թունավորման հետեւանք լինել: Ի դեպ, Անգլիայի այդ ափից ոչ հեռու գտնվում է միջուկային թափոնների վերամշակման Ուինդսքեյլի կենտրոնը: Դրա պատճառը կարող է լինել նաեւ ծովի հատակի աղտոտումը: Իրականում, ինչպես նշում է Ֆրանսիայի բնածին արատների գրանցման հաստատության տնօրեն ժանին Գուժարը, այդ խեղումների պատճառն անհայտ կը մնա: Ֆրանսիայի վիճակագրական նշում է, որ ամեն տարի Փարիզում ծնված 40 հազար երեխաների մեջ 6-10-ը ունեն նույնատիպ խեղում: Հետեւաբար երկու տարում բավական լայն աշխարհագրական գոտում՝ Անգլիայի հյուսիսարեւելքում, 25 խեղանդամ երեխաների ծնունդը չպետք է նման խուճապ առաջացնի: Ի դեպ, անգլիացի նորածինների վերջույթների աղավաղումները բնավ էլ նույն բնույթի չեն. որոշ նորածիններ չունեն մատների հոդեր, մյուսները՝ մատներ, ձեռքեր կամ նախաբազուկներ, ինչպես ձախ, այնպես էլ աջ կողմից: «Այս թվերը պետք է ուսումնասիրվեն մեծ զգուշությամբ, սպասելով փորձաքննության եզրակացություններին», ավելացնում է ժանին Գուժարը:

Le Point, 12 փետրվար

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Թեհրանի միջազգային 12-րդ կինոփառատոնը նվիրված էր Իրանի հեղափոխության տարեդարձին: Փառատոնի «Մանկապատանեկան կինոգործիչների կոնգրես», «Ռեժիսոր Վերներ Հերցոգ (Գերմանիա)», «Երկրորդ հարյուրամյակ» (1995 թ. լրանում է կինոյի առաջին հարյուրամյակը) ծրագրի կողքին «Հատուկ ցուցադրումների» շարքում ներկայացվեցին Հենրիկ Մալյանի «Եռանկյունին»

հական մարդիկ չկային. «Հիմնականում պարսիկ ռեժիսորներ էին, դերասաններ, գողեր, որոնք ժամերով դուրս չէին գալիս սրահներից: Լուսանկարիչներն այնքան շատ էին, որ ստիպված արդեն թույլ տվեցինք լուսանկարել, ուսանողությունն էր շատ այցելում, բարձր դասարանցի դպրոցականները: Հայերն, իհարկե, հիմնականում գալիս էին որպես հայ կինոգործչի ցուցահանդես, և ի դեպ, իրենց մի տեսակ լավ էին

ջող անցավ Իրանում, ինչ չես ասի Երևանի մասին, որտեղ արդեն 3-րդ անգամ այս ձմեռվա ընթացքում քարով ջարդում են թանգարանի ապակիները»:

Ի դեպ, Ս. Փարաջանովի մասին առաջին գրքույկը լույս է տեսել պարսկերեն 3 տարի առաջ:

Տեղի «Հայ ակումբը», Վարուժան Սուքիասյանը և Մասիս Հովակիմյանը թանգարանին խիստ անհրաժեշտ տեխմիջոցներ են նվիրել:

Մամուլի ասուլիս՝ Թեհրանի կինոփառատոնի առիթով

ՌՈՒԶԱՆ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

և Աղասի Այվազյանի, Լևոն Իսահակյանի «Լիրիկական ճայներգը» («Կովկասյան բնապատկեր»):

Հայաստանի կինոգործիչներից փառատոնին մասնակցում էին ՀՀ մշակույթի կինոյի գծով փոխնախարար Միխայել Ստամբոլցյանը, Սերգեյ Փարաջանովի երևանյան թանգարանի տնօրեն Զավեն Սարգսյանը և փոխտնօրեն Կարեն Միքայելյանը: Երեկ մշակույթի նախարարությունում նրանք լրագրողներին պատմեցին իրենց այցի մասին:

Միխայել Ստամբոլցյանը հաղորդեց, որ հայկական ֆիլմերի ցուցադրմանը ավելի ուշ ժամանելու պատճառով իրենք ներկա չեն եղել, և հայտնի չէ, թե ինչ ընդունելության են դրանք արժանացել: Ի տարբերություն Վերներ Հերցոգի ֆիլմերի ներկայացմանը, որն ուղեկցվել է կինոռեժիսորի հետ հանդիպումներով և մամուլի ասուլիսով, մնացած կինոժապավենները ցուցադրվել են Թեհրանի չորս խոշոր կինոթատրոններում և չեն քննարկվել:

Առանձնահատուկ ուշադրության է արժանացել Թեհրանի նորաբաց Կինոտան երկու սրահում ներկայացված Փարաջանովի պլաստիկ աշխատանքների ցուցահանդեսը, որը Հայաստանից դուրս 15-րդ ցուցահանդեսն էր, խոշորությամբ երկրորդը՝ Մոսկվայի հանդիսավոր ցուցադրությունից հետո: Այն տևել է փետրվարի 3-11-ը, սակայն հաջողությունն այնքան մեծ էր, որ շարունակվեց մինչև 18-ը:

Մուտքն ազատ էր, և ըստ Կարեն Միքայելյանի հաղորդած տեղեկությունների, այցելուների մեջ դասա-

զգում:

Զավեն Սարգսյանն ասաց, որ իրանցի լրագրողներին հիմնականում Փարաջանովի հայկական ծագումն էր հուզում. «Նա միակ հայ

Այս ցուցահանդեսին զուգահեռ կազմակերպվել է նաև կինոազդագրի ցուցահանդես, իսկ լավագույն ազդագրին մրցանակ է շնորհվել: 1987 թ. իրանական կինոն դուրս

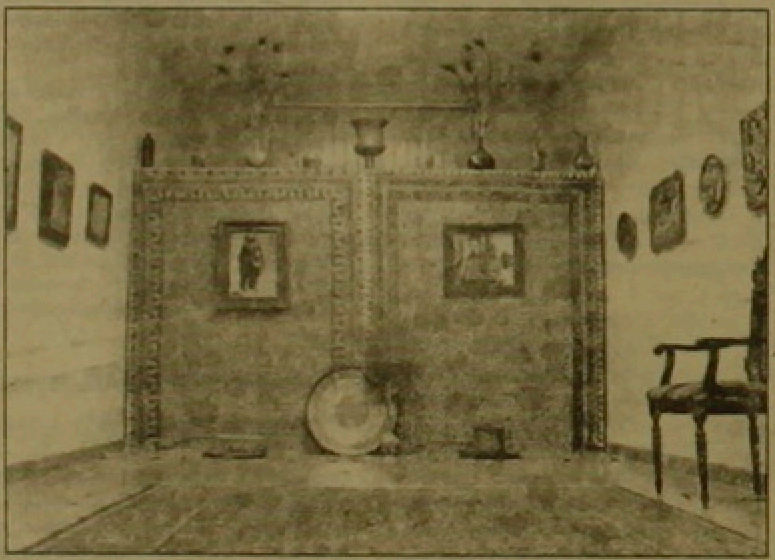

ռեժիսորն է, միակ նկարիչը, որն Արևելքի համար բացում է Արևմուտքը, Արևմուտքի համար՝ Արևելքը: Փարաջանովը Պարսկաստանում ցույց տվեց հենց իրենց աշխարհը բոլորովին այլ աչքերով... Երբեմն հարցնում էին, թե ո՞ր գործերն են բանտում արվել: Ի դեպ, ինչն է հետաքրքիր, մեզ թվում էր, թե ցուցահանդեսը կարող է արգելվել նման փակ երկրում, որտեղ [illegible] մերկ նատուրայի, բաց դեմքի հետ աշխատելու իրավունք չունեն: Բայց ամեն ինչ հա-

է եկել միջազգային ասպարեզ և այդ ընթացքում հասցրել է 58 միջազգային խոշոր մրցանակի արժանանալ, սրահներից մեկում ցուցադրվում էին այդ մրցանակները:

Միխայել Ստամբոլցյանը բարձր գնահատեց իրանական կինոռեժիսորներից Բահրամ Բեյզայուն, Ամիր Նադերիին (այժմ գտնվում է ԱՄՆ-ում), Բախմալբաֆին:

Հայաստանի և Իրանի միջև 1992 թ. ստորագրված միջպետական պայմանագիրը նախատեսում է նաև փոխադարձ կինոփառատոների կազմակերպում (սա պարսկական 3-րդ կինոփառատոնն էր, որին մասնակցում էր Հայաստանը):

Անցյալ տարի ՀՀ մշակույթի և Իրանի մշակույթի նախարարությունների միջև համագործակցության պայմանագիր է կնքվել, որը նախատեսում է ֆիլմերի համատեղ նկարահանում և փոխադարձ օգնություն այս ասպարեզում:

Հայաստանում նկարահանված պարսկական ֆիլմերից մեկն արդեն ներկայացվել է այս փառատոնում, երկրորդի աշխատանքները շարունակվում են. [illegible] օպերատորական խումբը Ալբերտ Յավուրյանի գլխավորությամբ և 14 հայ դերասաններ:

Մայիս ամսին [illegible] իրանական ֆիլմերի փառատոն կկազմակերպվի Երևանում:

Փարաջանովի ցուցահանդեսը Թեհրանում. ձախից՝ մշակույթի նախարար դոկտ. Լարիջանին, կինոյի գծով փոխնախարար Անվարը

ԱԶԴԱԳԻՐ

Կինեմատոգրաֆի 100 ամյակին է նվիրված «Մոսկովյան ֆեստ-94-ը»

Կինեմատոգրաֆի մեծ հոբելյանին է նվիրվում «Մոսկովյան ֆեստ-94» կինոփառատոնը, որը կանցկացվի Մոսկվայում, փետրվարի 23-27-ը: Այն կազմակերպել են միջպետական «Միր» ռադիոհեռուստածրագիրը և կինեմատոգրաֆիստների միության կոնֆեդերացիան: Մոսկվայում այդ օրերին կցուցադրվեն ԱՊՀ երկրների լավագույն ֆիլմերը, որոնք ոչ միայն հայրենական, այլև արտասահմանյան կինոփառատոների մրցանակներին են արժանացել: Կինոփառատոնի կազմակերպիչները նպատակ ունեն անցկացնել նաև «կլոր սեղան»՝ քննարկելու ազգային կինոարվեստի խնդիրները շուկայի պայմաններում: Երիտասարդ կինեմատոգրաֆիստների ասոցիացիայի հետ համատեղ կանցկացվի «Կինոֆորում: Կինո: XXI դար» կոնֆերանսը՝ կինոդերասանների մասնակցությամբ, կներկայացվի Ելենա Ցոնունցի «Քեզ ոչ մի տեղ չեմ թողնի» ֆիլմի դեբյուտը: Տարվա ընթացքում կանցկացվեն նաև փառատոնային ծրագրով հետահայաց ցուցադրումներ ԱՊՀ տարբեր քաղաքներում: ■

ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

Սփյուռքը դեռ հույսը չի կտրել

«Հայաստանի տնտեսական զարգացման խորհուրդ» ընկերության հրավերով Երևան է ժամանել ֆրանսահայ մշակութային միության (UCFAF) լիազորած երկու հոգիանոց պատվիրակություն, որի նպատակն է հայրենիքի հետ համագործակցության ուղիների վերաքննարկումն ու մշակումը: Առաջիկա ծրագիրն ստեղծագործական մի խմբի ընտրությունն է՝ Ֆրանսիա հյուրախաղերի հրավիրելու համար: Միությունն այնուհետև ցանկանում է կազմակերպել պատանիների ամառային արձակուրդների համատեղ ճամբար՝ հուլիս ամսին Հայաստան ուղարկելով մոտ 30 ֆրանսահայ դպրոցականների:

Պատվիրակությունը հանդիպումներ է ունենում մշակույթի և արտաքին գործոց նախարարությունների, տնտեսական մարմինների պատասխանատու անձանց հետ: Շատ աշխատանք կա անելու Փարիզում: Սփյուռքը դեռ հույսը չի կտրել:

Ն. Պ.

ԲՐԱԶԻԼԻԱ

Ռիոյի կառնավալ. 64 սպանություն և քաղաքական մեկ սկանդալ

ՌԻՈ ԴԵ ԺԱՆԵՅՐՈ, 17 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՍՆԱՐՔ: Ռիոյի կառնավալային տոների բարձրակետը կդառնա հաղթողների շաբաթօրյա շքերթը, որին կմասնակցեն սամբայի 9 լավագույն դպրոցները: Ռիոյի ոստիկանության տվյալների համաձայն, կառնավալային շաբաթվա ընթացքում առայժմ արձանագրվել են 64 սպանություն, 186 գողություն, 381 ճանապարհատրանսպորտային պատահար, որից 145-ը հանգեցրել է զոհերի: Սակայն տեղական մամուլի գլխավոր թեման մնում է Բրազիլիայի նախագահ Իտամար Ֆրանկոյի այն լուսանկարի առաջացրած սկանդալը, որտեղ նա պատկերված է կիսամերկ ֆոտոմոդել Լիլիան Ռամոսի հետ: Քաղաքական հակառակորդներն անմիջապես շտապեցին նրան մեղադրել «անվայել վարքագծի և հանրային բարոյականության անարգման» համար: «Եթե նույնիսկ ինձ զգուշացնեին, որ նա առանց վարտիքի է, ես ի՞նչ պետք է անեի. նրան ի՞նչ տայի: Ես ակնոցը չունեի», լրագրողների առջև փորձեց արդարանալ շփոթված նախագահը: ■

[illegible]

Մի քիչ անսովոր նամակ Ազատ Գասպարյանին

[illegible]

Ես տեսա «Նավզիկեն», [illegible]:

1993-ի գարունն էր, բայց դեռ ցուրտ էր [illegible]. Ցածր առաստաղով նկուղ, մութ սենյակում, [illegible]:

[illegible] ծնված զուգավոր [illegible] «Նավզիկեն», [illegible]:

Ես [illegible] դրա համար [illegible] դերասանին, [illegible]:

[illegible]

Այդ ի՞նչ ճնշող կարողություն, Ազատ, [illegible] բանաստեղծին [illegible] միայն նա կարող է մտածել մեզ [illegible] աշխարհը, մութը, գույ- [illegible]: Միայն նա կարող է [illegible] իր զգացմունքներով, [illegible] իր ստեղծած անանց գեղեցկությամբ:

Քանի՞ «Նավզիկեն» տեսա ես այդ երեկո [illegible] սենյակում, [illegible] միայն ծայրը դերասանի, որն իր [illegible] բանաստեղծի կերպար և [illegible] իր սոսկ [illegible] դարձած էին մթության [illegible] այս է կանչում:

Նա, որ կերտել է «Նավզիկեն» Չարենցի [illegible] այդ [illegible] մեջ հետ, [illegible] սենյակում, [illegible] դերասանը [illegible]

չել և նրա ստեղծած աշխարհը՝ [illegible] աշխարհը, [illegible] ցանկալին մարդկային զգացումների մեջ:

Եւ ահա Նավզիկեն շարժվեց [illegible] ծանր, [illegible] ծմակ, [illegible] լուսնային [illegible] նման, [illegible] փարպեցու [illegible]...

[illegible] «Նավզիկեն» [illegible] և տեսա [illegible] գույն ու [illegible] [illegible] բանաստեղծության [illegible] մասնիկ:

Նաժանն նկնությունը:

Նա, ով կերտել է «Նավզիկեն», ո[illegible] է ի՞նչ հուշ կարող էր բացել [illegible]:

[illegible] սենյակում [illegible] կերտեր նույնիսկ, որ անցյալ ժամանակներից [illegible] էին [illegible] մասնակցեն: Մենք «Նավզիկեն» դերասանի [illegible] հետո էլ, դեռ երկար ժամանակ մնաց բանաստեղծի հոգեպարար աշխարհը, սիրո աշխարհը, որ հեռվից նման էր [illegible] ճանաչելու համար:

Այս տողերն ինձ ստիպեց գրել Ազատ Գասպարյանը, որ զարմանալի կերպով մի երեկո կարդում էր Չարենցի «Նավզիկեն», սփոփելով և ջերմացնելով համար մեր [illegible]: [illegible] և շատ անգամ էր մեզ [illegible] դառնալ [illegible] այդ վերջին ընթերցումը այլ էր [illegible]...

Նա կարդում էր Չարենցի «Նավզիկեն»:

ՀՈԼԻՎՈՒԴ

Օսկարի թեկնածուները

[illegible] բոլոր կինոսիրողների [illegible] կինեմատոգրաֆի [illegible] Օսկարի մրցանակաբաշխության [illegible]: Այն [illegible] նախատեսված է անցկացնել մարտի 21-ին, բայց արդեն [illegible] մրցանակաբաշխության [illegible] թեկնածուների [illegible] ցուցակները: Այնտեղ [illegible] Սպիլբերգի վերջերս մեծ աղմուկ [illegible] հանած «Շինդլերի ցուցակը» ֆիլմը, որ մրցույթի նախնական 23 [illegible]

[illegible]ներից 12-ում առաջադրվել է որպես լավագույն ֆիլմ: Այսպես, այն առաջադրվել է որպես տարվա լավագույն ֆիլմ, դրանում գլխավոր դերակատար Լիամ Նիսոնը՝ լավագույն դերակատարման համար, իսկ [illegible] Ռալֆ Ֆայնսը՝ երկրորդ պլանի դերի լավագույն կատարման համար: Այնուհետև [illegible] լավագույն ռեժիսորական աշխատանքի համար և այլն.

Ցուցադրված մյուս ֆիլմերից կարելի է հիշատակել Ջեյմս Այվորիի «Օրվա մնացորդը» և Ջեյն Քեմփիոնի «Դաշնամուրը»՝ յուրաքանչյուրը 8 բնագավառներում իրենց թեկնածությամբ: Ապա Ջիմ Շերիդանի «Հանուն հոր» ֆիլմը՝ 7 բնագավառների համար և Անդրյու Դեյվիսի «Փախստականը» ֆիլմը:

Զարմանալի է, որ տարվա լավագույն ֆիլմի թեկնածուների ցուցակում չկան ոչ Սպիլբերգի մյուս աղմուկ հանած և դրամական մեծ եկամուտ բերած ֆիլմը՝ «Յուրայի ժամանակաշրջանի արգելանոցը», ոչ էլ Մարտին Սկորսեզեի «Անմեղության դարաշրջանը» ֆիլմերը: Նշենք նաև, որ բացի «Փախստականը» ֆիլմից, տարվա լավագույն ֆիլմի մրցանակաբաշխությանը ներկայացված մյուս բոլոր ֆիլմերը նկարահանվել են Միացյալ Նահանգներից դուրս, օտար դերասանների մասնակցությամբ և համեմատաբար փոքր բյուջետային միջոցներով: ■

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ մարզական

ԻՐԱՆԱԿԱՆ ՕՐԱԳՐԻՑ

«Արարատը» Իրանի առաջնություններում, հայերը Իրանի հավաքականներում

ՍՈՒՐԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ,
Մարզական մեկնաբան

«Արարատ» մարզամշակութային կազմակերպության ֆուտբոլային թիմերը տարիներ շարունակ մասնակցել են Թեհրանի եւ Իրանի առաջնություններին եւ հիմնականում արձանագրել լավ արդյունքներ

ու այդ երկրի շրջանակներում ցուցադրել բարձր մակարդակի ֆուտբոլ:

Մրցաշրջան-93-ում «Արարատ» կազմակերպության ֆուտբոլային թիմերը չորս տարիքային խմբերով մասնակցել են Թեհրանի առաջնություններին: Պատանիների թիմը ընդգրկված էր երկրորդ խմբում եւ, կարելի է ասել, հաջող հանդես չեկավ: Երիտասարդների թիմը, որի մարզիչն էր Երեւանի «Արարատի» նախկին խաղացող Ալեքսանդր Քերոբյանը, առաջին խմբի մրցաշարում, որին մասնակցում էին 18 ակումբներ, գրավեց պատվավոր 5-րդ տեղը: Ավելորդ չէ նշել, որ 1992 թվականի նմանատիպ մրցաշարում «Արարատի» երիտասարդները համոզիչ հաղթանակ էին տարել:

Անցյալ տարի առաջին անգամ անցկացվեց նաեւ մինչեւ 21 տարեկան ֆուտբոլիստների առաջնություն: Արարատցիները 17 թիմերի մրցաշարում գրավեցին պատվավոր 3-րդ տեղը եւ միակն էին, որ ոչ մի պարտություն չկրեցին առաջնությունում:

«Արարատի» թիվ 1 թիմն ավելի քան 30 տարվա պատմություն ունի Թեհրանի առաջնություններում, իսկ 15 տարի առաջ մի քանի մրցաշրջան հանդես է եկել նաեւ Իրանի լիգայի մրցաշարերում: «Արարատի» մեծահասակների թիմն անցյալ տարի վերելքով հանդես եկավ Թեհրանի առաջին խմբի առաջնությունում: Շրջանաձեւ մրցակարգով, 2 շրջանով անցկացված առաջնության առաջին շրջանից հետո «Արարատը» գլխավորում էր մրցաշարային աղյուսակը: Երկրորդ շրջանում մի քանի անհաջող ելույթները զրկեցին թիմին նվաճելու չեմպիոնի կոչումը, որն ընդամենը մեկ միավորով զիջեց մրցաշարի հաղթողին «Բանկ Թեջարաթին»: Այնուամենայնիվ 10 թիմերի մրցաշարում գրաված 2-րդ տեղն էլ մեծ հաջողություն է, որն իրավունք է տալիս մասնակցելու Թեհրանի սուպերգավաթի խաղարկությանը: Ապրիլին սկսվելիք այդ մրցաշարին մասնակցելու են 9 թիմեր՝ «Արարատը», «Բանկ Թեջարաթը», «Փառս խոդրոն», «Սայփան», «Փիրուզին», «Էսթեղլալը», «Փասը», «Քեշավարզը», «Փուրան»: Այս մրցաշարում առաջին 4 տեղեր գրաված թիմերն իրավունք են ստանալու մասնակցել Իրանի լիգայի առաջնությանը:

Իրանահայ ֆուտբոլիստների բարձր հեղինակության մասին է վկայում այն հանգամանքը, որ շատերն ընդգրկված են Իրանի տարբեր հավաքականներում:

Այսպես, աշխարհի առաջնության ընտրական մրցաշարին մասնակցած Իրանի ազգային հավաքականի կազմում հանդես էր գալիս «Արարատի» ռմբարկու հայազգի Էդմոնդ Ախբարը: Իրանի օլիմպիական հավաքական են հրավիրվել միանգամից 4 արարատցիներ Սերժ Աբրահամյանը, Ֆրեդ Մելիքյանը, Սերժ Թեյմուրյանը եւ Էդմոնդ Բագիկը: Դահլիճային ֆուտբոլի Իրանի 12 հոգանոց հավաքականի կազմում վերջերս ընդգրկվեցին «Արարատի» խաղացողներ Մասիս Հակոբյանը եւ Իշխան Սերադյանը:

Թեհրանի առաջին խմբի 1993 թ. առաջնության ամփոփիչ աղյուսակը.

	Մ	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ
1. Բանկ Թեջ.	29	18	13	3	2	41-12
2. Արարատ	28	18	12	4	2	28-13
3. Բանկ Մելլի	19	18	5	9	4	16-12
4. Ֆաթի	19	18	6	7	5	15-13
5. Յոմա	19	18	7	5	6	27-26
6. Բանկ Սեփահ	17	18	5	7	6	14-19
7. Ռահահան	16	18	3	10	5	14-17
8. Նիրուե զամ.	15	18	6	3	9	21-24
9. Բասիջ	10	18	3	4	11	13-35
10. Վահդաթ	8	18	1	6	11	5-22

Աելին Մանուկյանը Իրանի հավաքականի մարզիչ

«Արարատ» մարզամշակութային կազմակերպության բասկետբոլիստներն էլ ֆուտբոլիստների պես իրենց արժանի տեղն ունեն Իրանի առաջնություններում: «Արարատ» տղամարդկանց բասկետբոլի թիմը տարիներ շարունակ հանդես է եկել Թեհրանի եւ Իրանի առաջնություններում: Անցյալ տարի Թեհրանի առաջնությունում «Արարատը» վերելքով խաղաց մեր հանրապետության նախկին լավագույն բասկետբոլիստներից մեկի, Եվրոպայի նախկին չեմպիոն Վիտալի Զաստուխովի գլխավորությամբ: Ինչպես գրվել է նախորդ համարում, անվանի բասկետբոլիստի մեկամյա բեղմնավոր մարզչական աշխատանքը պատճառ է դարձել, որպեսզի Իրանի ֆեդերացիան նրան հրավիրի գլխավորելու երկրի ազգային հավաքականը:

Հպարտությամբ պետք է նշել, որ բասկետբոլի կանանց Իրանի ազգային հավաքականը իր հերթին գլխավորում է մեր հայրենակից Աելին Մանուկյանը:

ՕԼԻՄՊԻԱԴԱ-XVII

Լիլլեհամմերի մեդալակիրները

Նորվեգիայի Լիլլեհամմեր քաղաքում շարունակվող ձմեռային 17-րդ օլիմպիական խաղերում խաղարկված 29 կոմպլեկտ մեդալները բաժին են հասել 14 երկրների ներկայացուցիչների:

	Ո	Ա	Բ
1. Նորվեգիա	8	5	2
2. Ռուսաստան	7	5	3
3. ԱՄՆ	4	3	0
4. Գերմանիա	4	2	5
5. Իտալիա	3	3	7
6. Կանադա	2	2	2
7. Շվեյցարիա	1	1	0
8. Ավստրիա	0	2	2
9. Ղազախստան	0	2	0
10. Հոլանդիա	0	1	3
11. Ֆրանսիա	0	1	2
12. Ճապոնիա	0	1	1
13. Բելոռուս	0	1	0
14. Ֆինլանդիա	0	0	2

Օլիմպիական խաղերի 11-րդ օրը, նախօրեին խաղարկվեցին չորս կոմպլեկտ մեդալներ, մասնավորապես տղամարդիկ մրցեցին դահուկավազքի 4x10 կմ փոխանցումավազքում: Այս մրցաձեւում օլիմպիական խաղերի առաջին հաղթողները եղել են ֆինլանդացիները (1936 թ): Ալբերվիլում տեղի ունեցած նախորդ օլիմպիական խաղերում (1992թ.) աչքի ընկան նորվեգացիները:

Տղամարդիկ իրենց հարաբերությունները պարզեցին նաեւ 120 մ դահուկներով ոստնակացատկում: Այս մրցաձեւը մեծ ուշադրության է արժանացել օլիմպիական խաղերի ծրագրում 1988 թ.: Թե այդ, եւ թե հաջորդ օլիմպիական խաղերում հաղթությունը կրկին ուղեկցեց ֆինլանդացիներին:

ԽՃԱՆԿԱՐ

«Ալ Ահլին» բոյկոտում է

Կահիրեի «Ալ Ահլի» թիմը, որը դարձավ աֆրիկական երկրների գավաթակիրների գավաթակիր, որոշեց երեք տարով հրաժարվել աֆրիկական խաղերից: «Ալ Ահլին» այս քայլին դիմեց բողոքելու համար Աֆրիկայի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի մի որոշման դեմ, որն այդ թիմի խաղացողներից մեկին՝ Իբրահիմ Հասանին մեկ տարով որակազրկել է: «Ալ Ահլին» Յոհաննեսբուրգում տեղի ունեցած Աֆրիկայի գավաթակիրների գավաթի խաղարկության եզրափակչում վերջերս հաղթել էր եգիպտական մեկ այլ թիմի՝ «Զամալեկին»:

Նիգերիայի հավաքականի նեղ կացությունը

ԱՄՆ-ում կայանալիք աշխարհի առաջնության եզրափակիչի ուղեգիր ձեռք բերած աֆրիկական երեք հավաքականներից մեկը՝ Նիգերիայի թիմը, որը պետք է մասնակցի նաեւ Աֆրիկայի հավաքականների գավաթի խաղարկության եզրափակիչին, ֆինանսական մեծ կարիքի մեջ է: Նիգերիայի ազգային մարզական կոմիտեի նախագահ Սիլվանուս Ակինվլումին մայրաքաղաքում կազմակերպեց մի կոմիտե, որը պետք է դրամ հայթայթի ազգային հավաքականը ֆինանսավորելու համար:

Նայելն արգելված է

Բռնցքամարտիկ եւ դերասան, «Ռոկկի V» ֆիլմի դերակատար ամերիկացի Թոմմի Մորիսոնը կյանքում էլ իրեն «Ռեմբո» է զգում: Անցած դեկտեմբերին ռեստորաններից մեկում Մորիսոնն ուժեղ հարված էր հասցրել մի երիտասարդի այն բանի համար, որ վերջինս միշտ իրեն էր նայում: Երբ ոստիկանները բանտարկել են Մորիսոնին, պարզվել է, որ նա զինված վիճակում է: Մեկ ամիս անց անգլիացի Մայքլ Բենետը նույնպես ուղղել էր իր հայացքը Մորիսոնին: Բայց այս անգամ Բենետն է գետին տապալել Մորիսոնին:

Աստղերը գովազդում են

1992 եւ 1993 թթ. աշխարհի լավագույն ֆուտբոլիստներ Մարկո վան Բաստենը եւ Ռոբերտո Բաջոն Փարիզում միասին ներկայացրին «Diadora» հագուստեղենի ընկերության նոր մոդելներ:

ԴԺԲԱԽՏ ԴԵՊՔ

Ուլրիկե Մայերի մահը

ԳՐԻԳՈՐ ԱՄԻՐՋԱՆՅԱՆ,
Սեփ. թղթ. Ֆրանսիա

Գարմիշ-Պարտենկիրխենում տեղի ունեցած լեռնադահուկային սպորտի կանանց աշխարհի առաջնության ժամանակ աշխարհի կրկնակի չեմպիոնուհի ավստրիացի Ուլրիկե Մայերը 100 կմ/ժամ արագությամբ հավասարակշռությունը կորցնելով գլխով ուժգին հարվածեց ցուցատախտակին տեղադրված արագությունը արձանագրող մի սարքավորման: Ողնաշարի ջարդվածքից վնասվել էր նրա ուղեղը: Գերմանական մասնավոր ուղղաթիռով Մայերին շտապ տեղափոխեցին Մյունխենի հիվանդանոց, բայց արդեն ուշ էր: Երկու ժամ հետո Ուլրիկե Մայերը մահացավ: Աշխարհի կրկնակի չեմպիոնուհու ընտանիքը եւ հարազատները դատապարտեցին կազմակերպիչներին մրցուղում տեղադրված սարքի համար, որը վատ տեսանելի էր եւ վտանգավոր: Վեճերը շարունակվում են: 26-ամյա Ուլրիկե Մայերի հուղարկավորությունը կատարվեց Ավստրիայում մեծ շուքով եւ ազգային մակարդակով: Ժողովուրդը խորապես վշտացած էր այս երիտասարդ չեմպիոնուհու մահով, որը որբ թողեց 3 տարեկան իր աղջկան: Ուլրիկե Մայերը առաջին կինն է, որ մահանում է աշխարհի առաջնության ընթացքում: 1989 թ. ԱՄՆ Կոլորադո նահանգի Վայլ քաղաքում, երբ 21 տարեկան Ուլրիկե Մայերն առաջին անգամ դարձավ աշխարհի չեմպիոնուհի, նա արդեն 4 ամսվա հղի էր: Նրա աղջիկը՝ Մելանին ծնվեց 1990 թ. աշնանը, եւ Մայերը մեկ տարի կատարելով իր մայրական պարտականությունները, 1991 թ. կրկին վերադարձավ մրցասպարեզ: Վայլ քաղաքի առաջին հաջողությունից 24 ամիս անց Ավստրիայի Սաալբախ քաղաքում Մայերը 2-րդ անգամ տիրեց աշխարհի չեմպիոնուհու կոչմանը: Նա անցյալ նոյեմբերին լրագրողներից մեկին հայտարարեց. «Հավանաբար սա իմ վերջին մրցաշրջանը լինի: Բայց ուզում եմ մասնակցել ամեն մի մեկնարկի»: Ուլրիկե Մայերը միակ երեխա ունեցող կինն էր, որ մասնակցում էր այս տարվա աշխարհի առաջնությանը:

Լեռնադահուկային սպորտը կորցրեց իր լավագույն ներկայացուցիչներից մեկին:

ՖՈՒՏԲՈԼ

Ռուս մարզիչը խզեց թուրքերի հետ կնքված պայմանագիրը

Վալերի Նեպոմնյաշչին վերադարձավ Թուրքիայից, որտեղ գտնվում էր վերջին երեք տարին: Այս փորձված մարզիչի կարիերան, որը 1990 թվականին Կամերունի հավաքականը դուրս բերեց աշխարհի առաջնության քառորդ եզրափակիչ, թուրքական հողի վրա խսացվեց: Ինչո՞ւ:

- Գիտեք, ես զգում եմ, որ ինքս խզեցի «Անկարագյուջու» ակումբի հետ պայմանագիրը: Պատճառները մի քանիսն են: Սակայն կա նաեւ գլխավորը: Թուրքական ֆուտբոլում չափազանց շատ բան է կախված նրանից, թե ղեկավարներն ինչպես են օգնում մարզչին: Երբ փոխըմբռնում չկա, չկա նաեւ կանոնավոր աշխատանք: Թեպետ դրա համար արտաքին պայմանները լրիվ ընդունելի էին: Ինձ համար խնդիր չկար քաղաքների հարցում, ոչ էլ առավել եւս խաղացողների նկատմամբ, որոնց առավելապես ես ինքս էի ընտրում: «Օտարերկրացիներից» ինձ մոտ էր խաղում Մուխսին Մուհամադիեւը: Իսկ Աշգաբադի «Կոպետդաղի» խաղացող Մուհադովի բախտը չբերեց. նա լուրջ վնասվածք ստացավ եւ չորս ամսով շարքից դուրս եկավ...

Լուրջ դժվարություն առաջացավ ակումբի ղեկավարությունում: Ստեղծվեցին երկու ճամբարներ, որոնք դավանում էին աշխատանքի կազմակերպման տարբեր ձեւեր: Նրանցից մեկը եռանդորեն սատարում էր իմ մեթոդները, մյուսը՝ թեպետ իմ նկատմամբ վատ չէր տրամադրված, չէր ընդունում: Խաղացողներն էլ էին բաժանվել երկու ինքնուրույն խմբերի, ուստի խաղադաշտում փոխըմբռնում չկար: Բնական է, որ որեւէ հաջող ելույթի մասին չէր կարող լինել եւ ոչ մի խոսք: «Անկարագյուջուի» հետ ես աշխատեցի վեց ամիս: Մենք սկսեցինք 7-րդ տեղում, իսկ ավարտեցինք 14-րդում:

- Ըստ երեւույթին, անելանելի վիճակ էր ստեղծվել, երբ Դուք դիմեցիք ծայրահեղ միջոցի:

- Երկար ժամանակ փորձում էի պայքարել, չկորցնել թիմի նկատմամբ հսկողությունը, սակայն հետո հասկացա ջանքերիս անօգտակարությունը: Պաշտոնաթողության դիմեցի երկու անգամ՝ առաջին անգամ այն չընդունեցին: Ինձ հետ, ղեկավարությունից հեռացան եւս 14 հոգի:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՎՐԱՍՏԱՆ

Ադրբեջանցիները արել են վիճակը

Արեւելյան Վրաստանում, որտեղ համահավաքաբար ապրում են հարյուր հազարավոր ադրբեջանցիներ, լրեւածին իրադրությունը նորից սրվել է: Դա տեղի է ունեցել այն բանից հետո, երբ 1994 թ. հունվարի 30-ին ինքնաձիգ զենքով զինված հայ ահաբեկիչները սպանել են Հայաստանին սահմանակից Վրաստանի Բոլնիսի շրջանի ադրբեջանաբնակ Թեզեէնդի գյուղի երէք բնակչի, երեկ հաղորդեց Թուրան գործակալությունը: Անցած շաբաթ ահաբեկիչները ավազակաբարո հարձակվում էին գործել Գըզըլ Հաջըլի գյուղի բնակիչ Սահմեդ Ղուլիեւի տան վրա եւ թալանել տան ունեցվածքը: Այդ նույն ժամանակամիջոցում, Խրամ գետի կամրջից (Վրաստանի Մառնեուլի շրջան) անհայտ անձինք ինքնաձիգով գնդակոծել էին Քաժու-Մառնեուլ երկաթուղով ընթացող երկու ուղեւորային ավտոբուս: Վրաստանի ադրբեջանական համայնքի շահերը ներկայացնող «Օջախ» ընկերությունը դիմել է այդ երկրի իշխանություններին հա[illegible]յագործներին՝ հայտնաբերելու եւ ու[illegible]ժելու հերթական ոտնձգությունը: Սակայն [illegible], դատելով Վրաստանի հասարակակա[illegible] տնտեսական կացությունից, այդ [illegible]նումը, ինչպես բոլոր նախորդները, [illegible] անպատասխան: Մինչդեռ ադր[illegible]ջանական մի այլ գործակալություն Ազերթաջը, հաղորդում է, որ Վրա[illegible]անի իշխանությունները միջոցներ են [illegible]ձեռնարկում հանրապետության տար[illegible] շրջաններում, այդ թվում եւ ադրբեջ[illegible]ցիների հետ համահավաք բնակության վայրերում՝ Դմանիսի եւ Մառնեուլի շրջաններում ավազակության մոլեգնելու դեմ: Վրաստանի ներքին գործերի նախարարությունն այնտեղ է ուղարկել ոստիկանության հատուկ ջոկատներ, որոնց կազմում կան նաեւ ադրբեջանցիներ: Վերջին ժամանակ նրա իշխանություններին հաջողվել է զինաթափել մի քանի ավազակային խմբավորումներ եւ կալանել նրանց անդամներին: ■

ԴԻՎԱՆԱԳԻՏԱԿԱՆ

Հանդիպումների կենտրոնում դարձյալ Ղարաբաղի հարցն է

Երեկ Հայաստանի ԱԳՆ մամուլի քարտուղար Արամ Սաֆարյանը հայտարարեց, թե տարածաշրջանում ռազմաքաղաքական վերջին փոփոխությունների կապակցությամբ, դիվանագիտական երկկողմ շփումների կարիք է զգացվել, ուր համար արտասահմանյան շրջագայության է մեկնել առաջին փոխարտգործնախարար Ժիրայր Լիպարիտյանը: Նա արդեն Մոսկվայում հանդիպումներ է ունեցել Ռուսաստանի փոխարտգործնախարար պրն. Ադամիշինի եւ Ղարաբաղի հարցով զբաղվող պրն. Կազիմիրովի հետ: Այնուհետեւ մեկնել է Թուրքիա, եւ հանդիպումներ ունեցել արտգործնախարար Հիքմեթ Չեթինի հետ: Հանդիպման ժամանակ, որը տեղի է ունեցել փետրվարի 21-ի առավոտյան եւ տեւել է 1,5 ժամ, կողմերը քննարկել են շրջանում տիրող իրադրության եւ Ղարաբաղյան հակամարտության հնարավոր զարգացման գնահատականները:

«Մեզ համար շատ կարեւոր եղաւ այս հանդիպումը, որովհետեւ Թուրքիայի վերաբերմունքը ղարաբաղյան հակամարտությանը ձեզ քաջ հայտնի է եւ եզրեր գտնելու յուրաքանչյուր փորձ մեզ համար շատ կարեւոր է», ասաց նա:

Ժիրայր Լիպարիտյանը կլինի նաեւ Ֆրանսիայում, Գերմանիայում եւ Իրանում:

Ֆրանսիան եւ Գերմանիան ԵԱՀԽ Մինսկի խմբի անդամ են եւ մինչ այդ կազմակերպության ներկայացուցիչ Էլիասոնի շրջան ժամանելը, անհրաժեշտ է ճշտել մի քանի սկզբունքային հարցեր, որոնցից սկսվելու է բանակցությունների նոր փուլը:

Ինչ վերաբերում է Իրանին, ապա հարաբերությունները գնահատվում են բարեկամական եւ վերընթաց շարժում ապրող:

«Մեզ համար շատ կարեւոր է մեր հարեւանի դիրքորոշումը շրջանի անցուդարձի առթիվ եւ ջանքեր չենք խնայելու՝ զարգացնելու հայ-իրանական համագործակցությունը», ասաց նա:

Սպասվում է նաեւ, որ շուտով Հայաստան կգա Իրանի փոխարտգործնախարար պրն. Վայեզին, իսկ հետագայում չի բացառվում Հայաստանի արտգործնախարարի այցն Իրան:

Բացի այդ մարտի 6-9-ը նախատեսվում է Հայաստանի արտգործնախարար Վահան Փափազյանի պաշտոնական այցը Իսրայել: Այդ այցի ընթացքում կստորագրվեն մի քանի կարեւոր փաստաթղթեր: Հնարավոր է, որ քննարկվի նաեւ Իսրայելում Հայաստանի դեսպանության բացելու հարց:

Մամուլի քարտուղարը նաեւ տեղեկացրեց, թե Հայաստանի պաշտոնական ներկայացուցիչներ են հրավիրվել մասնակցելու Հարավաֆրիկյան Հանրապետությունում կայանալիք ժողովրդավարական առաջին ընտրություններին, դիտորդի կարգավիճակով: Թե ով է գնալու արդյունքները, պրն. Սաֆարյանն ասաց, դեռ հայտնի չէ:

Շուտով ԳՖՀ կողարկվի Հայաստանի խորհրդարանի պատվիրակությունը, կքննվի նաեւ Ռուսաստանում Հայաստանի դեսպանատան հարցը:

ՀԱՄԱՌՈՏ

«Մեծ Յոթնյակը» դեռեւս զուսպ է

22 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ: Այս շաբաթավերջին Ֆրանկֆուրտում կայանալիք արդյունաբերական զարգացած յոթ երկրների ֆինանսների նախարարների խորհրդակցությունից առաջ Վաշինգտոնում տեղի ունեցավ «Յոթնյակի» երկրների ֆինանսական գերատեսչությունների ղեկավարների տեղակալների հանդիպում, հաղորդում է ճապոնական «Մայնիչի» թերթը: Բայց այդ հանդիպումն ավարտվեց առանց վերջնական որոշման ընդունման: Այս կապակցությամբ կասկածներ են ծագել, թե կկարողանա՞ն արդյոք «Յոթնյակի» երկրները սահմանել Ռուսաստանին օգնության հատկացման խնդրի ընդհանուր ուղղությունը: Վաշինգտոնի հանդիպման ժամանակ ԱՄՆ-ի ներկայացուցիչը հանդես արտահայտվեց Ռուսաստանին օգնության հատկացումը շարունակելու օգտին, այդ երկրում վերափոխումների խորացման պայմանով: Սակայն Գերմանիան եւ Արեւմտյան Եվրոպայի մի շարք երկրներ զգուշավորություն հանդես բերեցին այդ հարցում: Ինչ վերաբերում է Ճապոնիային, ապա նրա դիրքորոշումը մոտիկ է ԳՖՀ-ի եւ արեւմտաեվրոպական մյուս երկրների դիրքին: «Վաշինգտոն փոստ» գրում է. «Ռուսաստանի տնտեսական բարեփոխումները ըստ երեւույթին թեւակոխում են նոր, անհանգիստ փուլ: Արժեզրկումն ու գործազրկությունն աճում են: Դա նոր բեռ է ստեղծում կառավարության համար, որն իր ընտրած ուղղության հաստատության ինչ վկայություններ է դրսեւորում: Այժմ հետխորհրդային դարաշրջանի երրորդ տարում, բազմաթիվ ռուսաստանցիներ ակնհայտորեն հոգնել են տնտեսական բարեփոխումից, մինչդեռ Արեւմուտքի ժողովրդավարական պետությունները իրենց հերթին կորցրել են երբեմնի խանդավառությունը Ռուսաստանին օգնելու հարցում»: ■

Ամենամեծերը կմիավորվե՞ն

ԱԼՄԱ ԱԹԱ, 22 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Հայտնի գրող եւ հասարակական գործիչ Օլժաս Սուլեյմանովը գտնում է, որ մոտ ապագայում Ղազախստանը եւ Ռուսաստանը կստեղծեն միասնական

համագործակցային պետություն: Այդ գաղափարը նա փաստարկված ձեւով ոգորել է իր հարցազրույցում, որ փետրվարի 22-ին հրապարակվել է Ղազախստանի գործարար շրջաններ «Քարավան» շաբաթաթերթում: Սուլեյմանովի կարծիքով, նախկին Միության երկու անկախ պետությունների դաշինքը չունի եւ մոտ ապագայում չի ունենա խելամիտ այլընտրանք, քանզի «տոհմված ԽՍՀՄ-ում Ղազախստանն ու Ռուսաստանը ոչ միայն տարածքով ամենամեծ հանրապետություններն էին, այլեւ կազմում էին միասնական օրգանիզմ: Դրա կազմավորումն ու զարգացումը տեղի էին ունեցել հարյուրամյակների ընթացքում եւ այժմ այլեւս բաժանման ենթակա չեն, ինչպես որ մարդու մարմինը միասնություն է կազմում գլխի, ողնաշարի եւ կենսականորեն կարեւոր մյուս օրգանների առկայությամբ:

Նա համոզված է, որ Ղազախստանի եւ Ռուսաստանի բարձրագույն ղեկավարությ[illegible] դա լավ է գիտակցում: Սակայն ջանում է առայժմ նույնիսկ չհի[illegible]ատակել «համադաշնություն» բառը, փոխարինելով «սերտ համագործակցությամբ»:

«Ներկայումս Ղազախստանում եւ Ռուսաստանում բոլոր զգաստամիտ մարդիկ գիտեն, որ հասարակական մտածողությամբ առաջին հերթին միավորման պետք է կողմ լինել», գտնում է Օլժաս Սուլեյմանովը: ■

ԲԱՔՈՒ

Թուրքիան ծրագրում է Ադրբեջանին հատկացնել 250 մլն դոլլար

ԲԱՔՈՒ, 22 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԽԱՐԱԲ ՍԵՐԻԽԱՆՈՎՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Թուրքիան ծրագրում է Ադրբեջանին 250 մլն դոլլարի վարկ հատկացնել: Դրա պայմանները քննարկվեց Ադրբեջանի պատվիրակության Թուրքիա կատարած այցի ժամանակ: Ինչպես հայտնեց կազմակերպչական, իրավական վարչության պետ Հասանովը, արտաքին առեւտրական կապերի նախարարության ղեկավարությունն առաջարկել է վարկի մի մասը հատկացնել սննդամթերքի ֆաբրիկաների կառուցման եւ ծխախոտի յուղի պատրաստման սարքավորումների ու տեխնոլոգիաների գնման: Նախարարությունը չի ուզում վարկն օգտագործել սննդամթերքի գնման համար, որովհետեւ դա անհրաժեշտ չէ: Մինչդեռ ֆաբրիկաների կառուցումը, ժամանակակից սարքավորումների ու տեխնոլոգիաների գնումը կարող է մրցունակ դարձնել երկրի արտադրանքը: ■

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Փետրվարի 23-ին ժամը 11-ին ՀՀ Դատարանի նախարարության կոլեգիայի նիստերի դահլիճում մամուլի ասուլիս կտա Հայաստանի տնտեսության նախարար Ռուբեն Միրոյանը:

Պատգամավորները մեկնեցին Անկարա սեմինարի

ԱՆԿԱՐԱ, 21 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՇԱՄԱՆ ՏԱՄԱՐ: Ադրբեջանի խորհրդարանի պատվիրակությունն անվտանգության պաշտպանության հարցերի հանձնաժողովի նախագահ Սարդար Սուլեյմանովի գլխավորությամբ Բաքվից մեկնել է Անկարա: Պատվիրակությունը մասնակցելու է Սեւծովյան տնտեսական համագործակցության մասնակից երկրների սեմինարի աշխատանքին, որը փետրվարի 22-24-ը անց է կացվելու Անկարայում:

Ինչպես հաղորդեցին հանրապետության Գերագույն խորհրդում, սեմինարում քննարկվելու են հայ-ադրբեջանական հակամարտության ներկա վիճակը եւ կացությունից դուրս գալու ուղիները: Միաժամանակ, սեմինարի մասնակիցները մտադիր են քննարկել Սեւծովյան համագործակցության երկրների օրենսդրական համակարգերի համաձայնեցման եւ ժողովրդավարական հաստատությունների զարգացման հարցերը: ■

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

«ԿԱՄԱԶ 4310» երեք առանցքի ավտոմեքենա: Գինը՝ պայմանագրային: Հեռ. 58-55-51, 58-55-52:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների դեսպանատունը աշխատանքի է հրավիրում ավտոմեքենավարների, որոնք տիրապետում են անգլերեն լեզվին (գրել-կարդալ):

Ցանկացողները դիմումները պետք է ներկայացնեն մինչեւ փետրվարի 25-ը, դեսպանատան ընդունարանում, 1-ին հարկ:

Եղանակը Հայաստանում

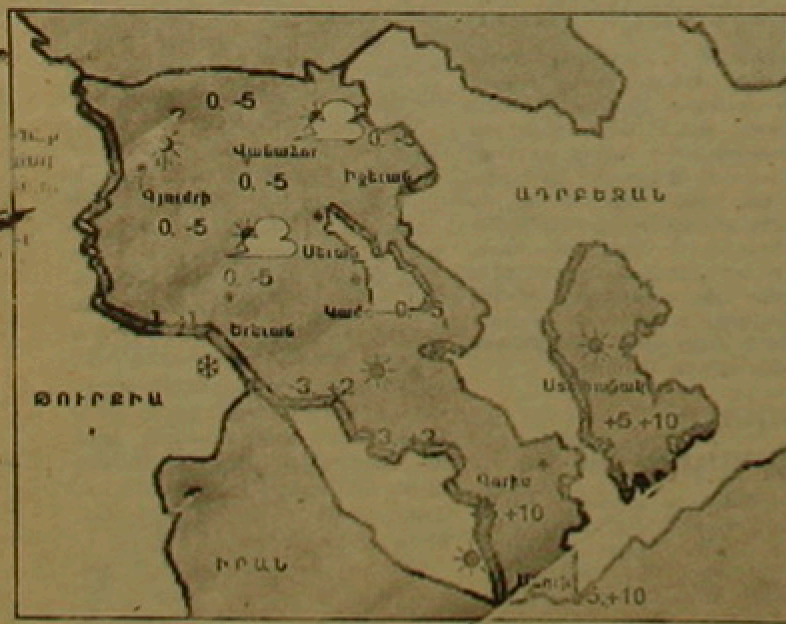

ՄԱԳՆՈՒՄ
ՖԻՐՄԱՆ
առաջարկում է՝
Երեւան-Բուրգաս, Երեւան-Բրեստ, Երեւան-Կիեւ ավիաչվերթների տոմսերը:
Տուրիստական բաժինն ամենակարճ ժամկետներում եւ ցածր գներով կձեւակերպի ձեր ելքի փաստաթղթերը եւ արտասահմանյան անձնագրերը, ինչպես նաեւ առաջարկում է տուրիստական ուղեգրեր եւ ավիատոմսեր հետեւյալ երթուղիներով
1. Երեւան-Կրակով (Լեհաստան, խմբի ցանկության դեպքում կկազմակերպվի ուղեւորություն Բրատիսլավա)
2. Երեւան-Պլովդիվ (Բուլղարիա)
3. Երեւան-Բուրգաս (Բուլղարիա)
4. Երեւան-Դուբայ (ՄԱԷ)
5. Երեւան-Հալեպ (Սիրիա)
6. Երեւան-Ուրումչի (Չինաստան)
7. Երեւան-Քիշ (Իրան, ազատ շրջանային գոտի)
8. Երեւան-Դուբայ-Դելի
9. Երեւան-Փարիզ-Լոս Անջելես-Նյու Յորք
Ֆիրման հրավիրում է համագործակցության ինչպես ԱՊՀ երկրների, այնպես էլ արտասահմանյան կոմերցիոն ավիաչվերթներ կատարող բոլոր կազմակերպություններին, ավիատոմսերի իրագործման հարցում:
ՀԱՄՈՑԵՔ ՄԵԶ ՄՈՏ ԵՎ ԴՈՒՔ ՉԵՔ ՓՈՇՄԱՆԻ:
MAGNUM Inc.
Մեր հասցեն. Տիգրան Մեծի պ. 23 («Զորավար Անդրանիկ» մետրոյի կայարանի դիմաց): Հեռ. 57-03-52
A STYLE

ՀՀ կառավարության «Պարբերական» հրատ. տպարան. Երեւան-23 Արշակունյաց 2. Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69149. Տպաքանակ 15 000. Պատվեր 1701. Ստորագրված է տպագրության 22. 02. 1994. Գինը՝ 100 դրամ

digitised by A.R.A.R.@